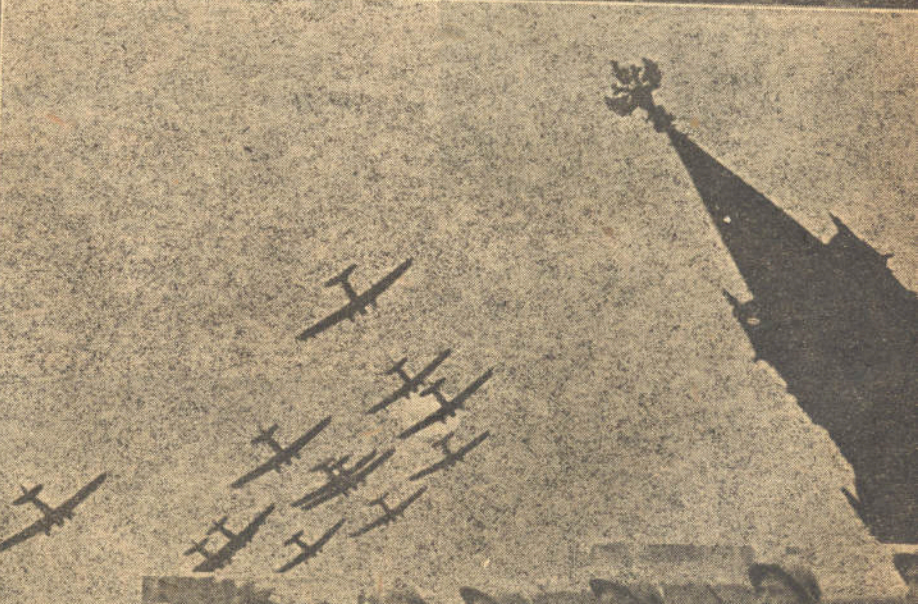
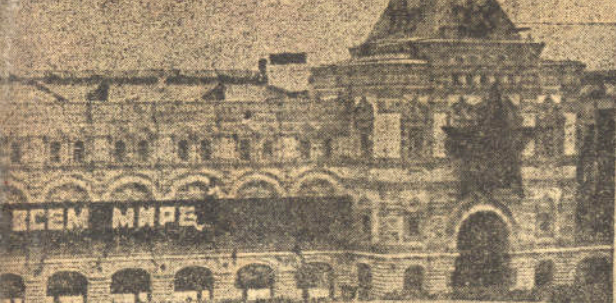

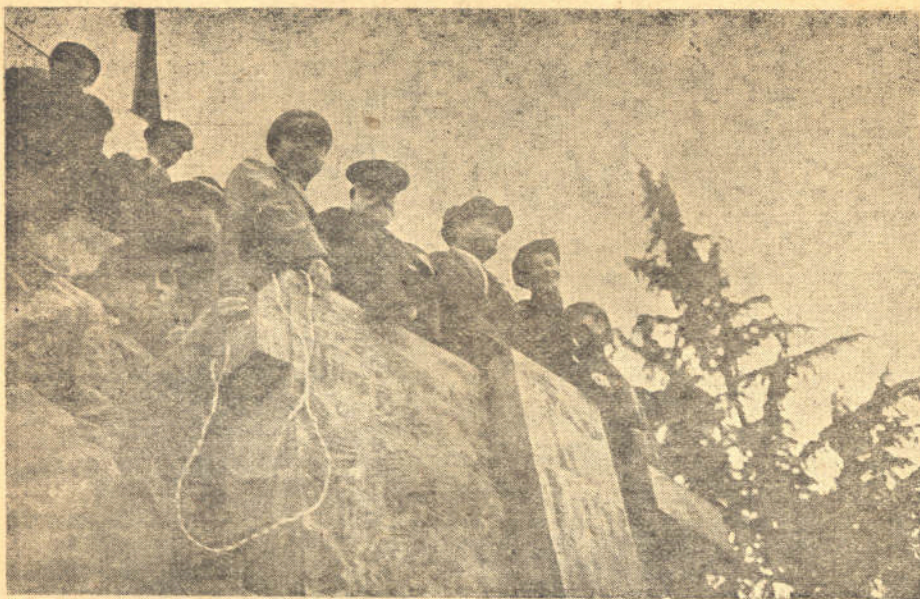
1932

გზა

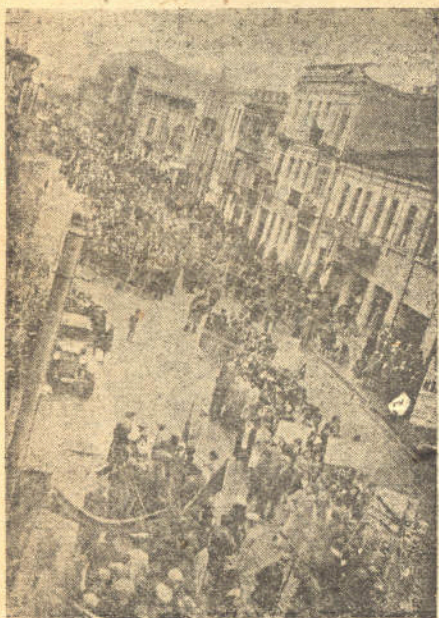

№16-17

1932 წ. 15 თებერვალი

აბს. სოლომონ დოლიძე
მემანქანე-მასშველბელი შრომის გმირი,
დაჯილდოებული შრომის წითელი ორ-
დენით

ოპტოგარის სუთმები წლის თავი თბილისში

წევით—მთავრობის ტრიბუნა დემონსტრა-
ციაზე. მარცხნიდან—ა.კ. სახკომსაბჭოს თა
ვმჯდომარე აბს. მსაბამიკოვი, ა.კ. ცა
კის და საკ. ცაკის თავმჯდომარე აბს.
ფ. მახარაძე

მარცხნივ:
სტალინის რაიონი დემონსტრაციაზე

აბს. იუზანია კახარიანი
„მკერავი“ № 2-ის (თბილისი) თეთრეუ-
ლის ცხვის პარტორგი, საუკეთესო დამ-
კერელი, გეგმა შეასრულა 108 პროც.

აბს. გელაშვილი

აბს. კალინინის ჯარის (თბილისი) დირე-
ქტორი, დაწინაურებული მუშა (ზეინკალი).
საწ. საფინანსო გეგმის ცადაზე 2 ნახ.
საფინანსო გეგმის ცადაზე 2 ნახ.

თბილისი. ტრამეის ახალი ხაზის გაყვანა. დიდუბე-ლენრაიონს შუა. მიწის სამუშაოები

ოქტომბრის 15 წ. თავი მოსკოვში. აშ. სტალინი, მოლოტოვი, ორჯონიკიძე და ენუქიძე მი-
დიან წითელ მოედანზე.

მ ე თ ე ქ ე ს მ ე ტ ე უ ი!

(მოსკოვი 7 ნოემბერს)

მშრალი ნოემბრის დილა. ჯერ კიდევ მძინარი ქუჩებით ხამხედრო ნაწილები თავს იყრიან ქალაქის გულში—წითელ მოედანზე.

მოსკოვის ქუჩებს, ყოფილი მოსკოვის—დიდი ხოფლის ქუჩებს ვერ იცნობ. დღეს შეიძლება და საჭიროა შეიძლება. ეს შე-დარება ხელობაყრელად შეტყვევებს ჩვენს სასარგებლოდ.

— ძლიერ წინ წაიდა ჩვენი საქმი-
ძლიერ წინ!!!

მოსკოვი სარკა საბჭოთა ქვეყნის. მეზუთმეტე ოქტომბერი ჰკანაღებს შენს სახლებს, შენს ქუჩებს და მოედნებს, ქვეყნის საუკეთესო მხატვრებმა მხატვრული დიარამები, ქვეყნის საუკეთესო პოეტებმა დაწერეს შენი ლოზუნგები. საუკეთესო დამცველებზე მოგვითხრობენ შენი ციფრები. მსოფლიოს საუკეთესო ადამიანების სურათები ამოვბენ შენი სახლების ფასა-დებს.

15 წელი—დიდი შედეგები.

გარეგანი უკვე დაიკავეს თავიანთი ადგი-ლები. ბათალიონებმა—კვადრატებში, არტილერია—კოლონაში, ცხენოსანი ნაწილები—მასიურად, ტენიკამ გასჭედა ახლო-მახლო ქუჩები, არ სჩანან მხოლოდ ფოლადის ფორთხები, ისინი არიან შორს, სახურავების ჰორიზონტს იჭიკ, ისინი უკვე და-ეწყვენ აეროდრომზე.

აეროდრომმა და წითელ მოედანს შო-რის ქუჩები წარმოადგენენ ხალხთა მდინა-რებს, ხალხთა მდინარეებს უამრავი იაღ-

ქნებით—დროშებით, უამრავი მაკეტებით, ცხრილებით და ათასგვარი ფიგურებით, რომლებიც მისაყარავენ თავებს ზევით.

მავეზოლის ტრიბუნაზე გამოჩნდნენ ჩვე-ნი ქვეყნის საუკეთესო ადამიანები. სტა-ლინი—ნაცრისფერი მომწვანო ფარაჯაში, კალინინი, მოლოტოვი, ბუდინი. მიკრო-ფონთან ვიღაც შიდას (ვირ ვხედავ კარ-გად) ის სიტყვას აძლევს სამხედრო-რევო-ლიუციონურ საბჭოს თავმჯდომარეს.

მავეზოლისთან მარჯვნივ და მარცხნივ უცხოეთის წარმომადგენლები...

როგორც შტანდარტი ხომალდების მა-ღალ ანძოზე აფრიაოვდება მოედანზე გო-როშოლოვის მღელვარე სიტყვა. ლაპარა-კობს კლიმა—ქვეყნის შვილი, არმიის მამა, მისი ბედალი...

მის სიტყვას ისმენს არმია, მის სიტყვას ისმენს მოს-კოვი, მთელი ქვეყანა და მთელი მსოფ-ლიო.

კლიმის სიტყვის მაღალი ნოტა ეალერ-სება ჩემს ყურს. სუთმეტი წელი—ეს ჩემი წლებიც არის. საიდან მოვიდო მე? იმპე-რიალისტური არმიის ყოფილი ხამხედრო ტყვე. ნაფლავი მოვლენათა გრიგალში. სიმართლით ანთებულმა უკუვარდნი ყოველ გვარი საზღვრები და წოდებები—გავხდი მოქალაქე სოციალიზმის—მისი მებრძოლი და მუშაყი.

მე ამანთო ლენინმა, ამანთო როგორც ახეული ათასები და გამგზავნა მე, გამგზა-ვნა როგორც მილიონები... მე ერთი წუ-

თით დავხუჭე თვალები... მავეზოლე აღარ არის. საბარგო ავტომობილზე სდგას ლე-ნინი—ეს მისი სიტყვები ისმის. ეს ის უკე-თებს -- 15 წელს. ილიჩის გვერდით ვხედავ სვერდლოვის რეპანიოლას, ფრუნ-ზეს ღია შუბლს. ელავს ფელიქს ედმუნდის ძეს სერიოზული გამოხედვა. ვხედავ ვორო-ვისკის, კრასინის, ვოლოდარსკის, ურიცკის სილუეტებს. ვოიკოვის ახლოგზარდა სახეს, ნოვინის მოწითალო ოღვაშებს... კიდევ იჭიკ... იჭიკ... რამდენია ისინი- მარად დაუ-ფიქრანი თოვლიან ჩრდილოეთის მებრძო-ლები, ტარგან ალმოსავლეთის გმირები. პეტროვას სამხრეთის ფალონები, კვა მოიან დასავლეთის თავდადებულს მმა ბიჭები... ფრონტების და ფე-ბრიკების წითელი გვარდია, თეთ-რების ზურგის პარტიზანები, ახალგაზრ-და გვარდია, მატროსთა ბათალიონები, ლატიში მხროლევები, ინტერნაციონალის-ტები რიგინდან იანცვიმდ... თოფის წამ-ლის კვამლი, ცეცხლის სიმხურვალე, დრო-შების ალი, მიწის სიმსუნაგე, ხსოვნის მარა დიულობა—უკვდავთა ლეგიონები!!!

ვოროშოლოვის მღელვარე წმინდა ხმა აღარ ისმის. იგი ყველას გვაგზავნის წინ, მეთქვამეტე წელში. წინ—ახალი აშოცანე ბისაქენ, მის ლოზუნგებს ბანს აძლევს და-უხლო—ბელი „გაშა“, რომელიც ედება მოედანს, შორს მიმავალ ქუჩებს. კრემლის სახალიდან—არტილერიის საოიუტები, ტრიბუნებზე—სტუმრები მთელი მსოფლიო დან. ტრიბუნებზე—მთელი ქვეყნის დამკ-რელები.

მოქალაქეებზე დაგუფუნა ორკესტრმა. განკარგულება მოეფინა მოედანს, დაიძრნ კოლონები. ამუშავდნენ ტანკების, მანქანების მოტორები. ცხენოსნები მზად არიან, არტაქმერია. აკავებს გასასვლელ პოზიციებს, ტელეფონით მიფრინავს ბრძანება აეროდრომზე.

ქუჩები კი უკვე გაიშედა დროშებით და პლაკატებით. დიაგრამები, გაშოფენები, ციფრები მიტყველდნენ იმაზე, რაც გაკეთდა, რა უნდა გაკეთდეს, რა, რამდენის გაკეთება შეიძლებოდა იმ წლებში, როცა გვიხდებოდა ბრძოლა. ამ წლების დიადრამები დაწერილია იმათ საფლავზე, ვინც განიხივნენ ამ კედლების ქვეშ და ვისი ფერ ფლიც იწახება ამ კედლებში.

მას შემდეგ გავიარეთ ბრძმედების კვამლში, მარტენების ალში. გავაძვეთ ზღვა, გამოვლადრეთ წიაღი; გავაჩერეთ მდინარეები, შევბორკეთ ზღვები, ავანთეთ ილიჩის ნათურები დნებრისა და ვოლხოვის ნაპირე ზღე. ჩვენ დამოუკიდებელი ვართ და ჩვენ სიმდიდრეებს არა აქვს საზღვარი.

მისი სჯულია მილიონ მეგობრებს. ჩვენ ვძაგვართ ათასეულ მტრებს. ჩვენ მივადწით ჩვენ ზმზვლის მესუთმეტე წელს. ჩვენი განზრახვების საძირკველი უკვე მოცემენტებულია. ჩვენი შენობები სდგანან ხარაზომბში. შესაძლოა, ზოგიერთებს შავნე ლად მოკჩენება შეიგნიდან დაუმთავრებელი კორპუსების ღია სარკმლები, შესაძლოა ზოგს უშლის სიარულს მშენებლობის ნაგავი, მაგრამ ჩვენი დროის ინჟენერია, ჩვენი პარტია, ხედავს და ამოწმებს გამგებებს ნახაზების მიხედვით.

ყველაფერი ადვილი როდია. ჩვენ გვაკლია ზოგი რამ, ჩვენ გვაქვს სიძნელეები. მაგრამ ჩვენ ამაზე ყველაზე ნაკლებ ვლაპარაკობთ.

დღეს ჩვენ გავიარეთ ხუთმეტრი და ისე როგორც ეს ამაყი კოლონები ამ მოედანზე, როგორც ეს მწყობრი შერენგები აწეული თავებით, მტკიცე ნაბიჯით, ღირსეულად მხიარულად უბასუხებთ, „ვაშას“ ბელადების მისალმებაზე და შევდივართ მეთექვსმეტში.

მატა ზალკა.

ახალი საბჭოთა მძლავრი ორთქლ-მავალი „ი. სტალინი“.

ახალი სვლა წითელ არმიას 1910 წელში დაბადებულთა გაწვევა წითელ ჯარში

ახალწვეულები თავდაცვა-აგიაქიმის კლუბში.

ახალწვეულები კომისიაში გავლის წინ ერთობიან.

ახალწვეულები გასასვლელ ოთახში კომისიაში გაძახებულ წინ.

ახალწვეულის გამოკითხვა გაწვევს კომისიაში.

მ რ კ უ რ ჯ უ რ ა ს მ უ ა*)

გერანდიოზულ ზეიმებში, რომლი-
თაც საბჭოთა კავშირი აღნიშნავს
სოციალიზმის მშენებლობის ისტო-
რიული ეპოპეის 15 წლის თავს, კუ-
ლტურის საკითხს უჭირავს თავისი
ადგილი.

სამივე ზუთწლოდი თანამიმდევრო-
ბითი გამარჯვებებისა და მიღწევები-
სა საზოგადოებრივი ცხოვრების გა-
რდაქმნის გზაზე მკაფიოდ არის აღ-
შინიშნულ დაუღალავი ზომებით —
კულტურის ცეცხლით იქნას გაშუქე-
ბული თითოეული ღონისძიება, მიმარ-
თული სოციალიზმის განხორციელე-
ბისაკენ, სხვანაირად რომ ესთქვათ,
დაუღალავი ზომებით — უშუალოდ
ქნა: დაკავშირებული მოქმედება ხე-
ლმძღვანელ და საბოლოო იდეასთან,
რომელიც ლოლიკურად უნდა გამოი-
ღინა რეობდეს ამ მოქმედებიდან.

ყოველი სამეურნეო მიღწევა მტკა-
ლდება, მაგრდება და ამრავლებს თა-
ვის მნიშვნელობას იქ, სადაც ხდება
მასი განზოგადოება და ფისვიების გა-
დგმა, ხდება მისი შეთვისება შედნო-
ბის გზით. ეს ქმნის ინტელექტუა-
ლორ ციხე-სიმაგრეებს, ინტელექტუა-
ლორ დასაყრდენ პუნქტებს სოცია-
ლორა ფაქტისათვის.

სოციალისტური მშენებლობა შობს
კულტურას მატერიალორ ძღვეამო-
სიოებთან ერთდროულად ისევე,
როგორც ელექტრობა ერთდროულად
ძღვევა ენერგიას და სინათლეს.

ამ შემოქმედებითი პარალელიზმით
კოლექტივის ცხოვრების მარქსისტუ-
ლი რაციონალიზაცია აცოცხლებს და,
დაზოლოს, სწყვიტს ტრდიციულ კო-
ნფლიქტს პრაქტიკასა და თეორიას
შორის, რეალორსა და იდეა-
ლორს შორის.

მე არ ვაყენებ თავის ამოცანად
კულტურის გიგანტური და რთული
პრობლემის, მრავალფეროვანი და
უადრესად მრავალმხრივი პრობლე-
მის დეტალურად გარჩევას. მე არ
ვიცანხმ მიზნად ამოცანას მთლიანად
გაგაშუქო მოვლენა, რომელიც შვა
მუშურ-გლეხურმა სახელმწიფომ, —
ცხოველმყოფელი კონტაქტი კულტუ-
რულ და ეკონომიურ მშენებლობას
შორის, რომელთაც ხელმძღვანელია
ბენ.

მე მინდა მხოლოდ რამდენიმე აზ-
რის გაზიარება პრობლემის ერთი-
მხარის ან უფრო ერთი პუნქტის გა-
მო, სახელდობრ: საბჭოთა კულტუ-

რის კერის გავლენის შესახებ დასა-
ვლეთის ინტელიგენციას და, კერ-
ძოდ, ლიტერატურულ მიმდინარეო-
ბებზე. ამასთან ერთად მე მინდა შე-
ვჩერდე იმ ამოცანებზე, რომლებიც
ამათან დაკავშირებით სდგას ჩვენს
წინაშე.

გავლენას, რომელიც საბჭოთა კა-
ვშირიდან მოდის გრძნობ ყველგან

პანრი ბარბიუსი.

ჩვენს ქვეყნებში, რომლებიც აბე-
ღნად არიან გამსჭვალული ბურჟუ-
აზიული კულტურით, თუნდაც ამ
გაურკვეველი შიშის განწყობილე-
ბის ფორმებში, რომლებითაც გადღე-
ნითლია საფრანგეთის ატმოსფერა.

ლიტერატურის დარგში ჩვენ დასა-
ვლეთში, და გასსაყოფებით საფრან-
გეთში ვიმყოფებით, ასე ესთქვათ,
თავისი ტრადიციებით, მძლავრი მე-
ნობის წინაშე. მაგრამ არავის შეუძ-
ლია უარყოფა იმის, რომ ბურჟუაზი-
ულმა ლიტერატურამ უკვე გააარა
თავისი ზენიტი და დაცემისაკეა მო-
დის. ბურჟუაზიული ლიტერატურა
ისეთსავე კრიზისს განიცდის, რო-
გორც ბურჟუაზიის პატონობა.

იგი ამ კრიზისს განიცდის ორგვა-
რად; სოციალორ დარგშიც და ტეხ-
ნიკურ დარგშიც — იმავე ორმა მიზე-
ზების გამო, რომელიც წარმოშობს
კრიზისს სოციალორ დარგში. თავის
მდიდრულ გარეგნობის ქვეშ (რო-
გორც პარიზისა და ბერლინის ქუჩე-
ბი) იგი თავის შიგნით ატარებს ნგრე-
ვის ორგანიულ მიზეზებს ისევე, რო-
გორც საზოგადოება, რომელთანაც
დაკავშირებულია მისი არსებობა და,
მასსადამე, მისი სულიერი სახეც.

ჩვენ უკვე არა ერთხელ აღგვინიშ-
ნავს ევროპის ბურჟუაზიული ლი-
ტერატურის დამახასიათებელი საჩე-
ბი: მისი დასრულებულობა, მისი
ფორმის ხელოვნება — პროფესიონა-

ლორი კვალიფიკაციის დაზარალება,
ერის ტენიკური დაზარალება, მისი
გადახრა უფრო და უფრო მსხვილი
ფსქოლოგიური ანალიზისაკენ, მისი
აპადმყოფური მიდრეკილება დეტალე-
ბისაკენ, სიტყვიერ ეფექტისაკენ, გა-
წყენებულისაკენ, განსაკუთრებულ
მეტ ნაკლებად არანორმალურ შემთ-
ხვევებისაკენ.

მისი სიმდიდრე — შედეგია ანარქი-
ის, მისი მოჩვენებითი კრთოლევა —
გამოხუტალებია ბორგვის, მაგრამ არა
სიცოცხლის. მისი იდეალია — არაფ-
რისათვის ანგარიშის არ გამწევი ეგო-
იზმი, ჯიუტი და რეაქციონერი, რომელიც
მას ანგრევს და შიგნიდან
ლრლის, მისი ხელოვნური ჩირადღ-
ნების კიადვის მოხედვადად.

ბურჟუაზიული ლიტერატურა იმ-
დენად მოკლებულია საერთო ხელმძ-
ღვანელ იდეას, რომ იგი რეალორად
არც კი იცავს წყობილებას, რომლის
პირმშობაც იგი წარმოადგენს. მაგრამ
ძველი საზოგადოების კრთოლვასა
და სულმობრძავ გაქრთოლებაში იგი
კიდევ თამაშობს მკლარი ტერორის
უდიდეს როლს. საჭიროა მხედველო-
ბაში მიღება იმის, რომ სოციალორი
კონსერვატიზმის გაბატონებული
წყობილება პირდაპირ და არაპირდა-
პირ იყენებს ინდივიდუალური ზეგა-
ვლენის ამ ფაქტორს.

საფრანგეთში უკვე არსებობს ფა-
ლანგა ხელოვნების ხალხის, რომე-
ლიც მეტად თუ ნაკლებად, მაგრამ
უფრო და უფრო აშკარად გამოდის
ბურჟუაზიული ლიტერატურის პრი-
ნციპების (უფრო სწორად რომ
ესთქვათ, მისი უპრინციპობის) წინა-
აიბმდე, მაგრამ ეს ჯგუფი, დაკა-
ვშირებული საზოგადოების სხვადა-
სხვა ფენებთან და სხიადასხვა თაო-
ბებთან, მეტად ბუნდოვანი იდეოლო-
გიის მქონე არიან.

ამ ფალანგის ავანგარდი, ყველაზე
უფრო წინ წაწეული — ეს არის დარა
ზნული ჯგუფი, გაერთიანებული რე-
კოლიუციონერ მწიროლთა და არტი-
სტების საერთაშორისო ასოციაციის
ფრაგოლ სიქვიანში, რომელიც ხარ-
კოვის კონგრესის შედეგად დაარსდა
1930 წელს.

მაგრამ პრინციპობის სიმკვეთრემ
და შეურთიგბობამ, უადრესად პო-
ლიტიკურად გამახვილებულობა პრო-
გრამამ შეათირობეს განვითარება ამ
ჯგუფისა, რომელიც თავის აქტივში
ითულის ძლიერ ეთრა თვალსაჩინო
მწიროლს (ვიახ-კუტურეი, ლეონ
მუსსინაკ.), ლიტერატოროლი ზაგა-
ვის თვალსაზრისითაც მოგომარობა
ასეთივეა. ჯგუფის აქტივში არის
მხოლოდ რამდენიმე პოლიტიკური
ხასიათის მოწოდება.

*) ამხ. პანრი ბარბიუსის ეს წერი-
ლი დაბეჭდილია „პრავდა“-ს 7 ნოე-
მბრის ნომერში.

ამ ორგანიზაციამ ძლიერ წამოსკიმა წინ თავისი გამოსაძალი პუნქტი და ვერ იშვა მიმდინარეობი. ათეულობის ასე ხდებდა: როცა სურთ ძლიერ აჩქარება, არ იწყებინ თავიდან. თუ მსგავსი ლიტერატურული მობილიზაცია უნაყოფო აღმოჩნდა საბჭოთა კავშირში, იმდენად უნაყოფო, რომ საჭირო შეიქმნა ზაზის გამოსწორება, მით უფრო გამოდიოდა ამგვარი კრიტიკული მითითება იმ ჩიკანის მიმართ, სადაც ინტელიგენციის ჯიშად დევნა მტად არის მოკრძალებული.

რევოლუციონერი ასოციაციის გაართა არსებობს პროლოგური მწერლობის ჯგუფი. ეს ჯგუფი წარმოადგენს მწერლობა საბჭოთა ნიშნულთან კოლექტივის (პიისონ, დაბი, გიუ, პელაილ, ტრისტან რემი, ლ. ბურჟუა, გეიმან; მარკ ბერნარ და სხვ.). ამ ჯგუფის ლიტერატურული კაბიტალი მნიშვნელოვანია, მაგრამ ამ ჯგუფს აქვს ღრმა და შემოქმედებითი თანხმობა, მუშაობის მათიო ხასიათი. იქნება შთაბეჭდილობა, რომ ამ ჯგუფის (ხოვრება განისაზღვრება სრულიად სხვადასხვა დირექტივებით, რომლებიც დამოკიდებულია სხვადასხვა პირებზე. ამ ჯგუფს აქვას ერთგვარი „გამარტივების“ და ერთგვარი ანარქიზმის ილფერი. ამ ჯგუფის შემადგენელ ზოგიერთ ილიმინტიბის აბსოლუტური გულწრფელობა და ნიჭი მას უფრო იმდენად უფრო იმდენად აბსოლუტურ იმდენად აბსოლუტურ ინტერისს.

არის კიდევ ჯგუფი მწერლების (მათ შორის ძლიერ პალატი კვალდები (პიისონ, მწირობა), რომელიც აქამდე განხილავს ყოველგვარ ჯგუფიბისაგან, მიუხედავად იმისა, რომ ეს მწერლები არიან მასიბისგან თავისუფლების მოგზაობი ან თანაუგრძნობი მას. ამ მწერლებს შორის არის — რომინ როლოანი, შარლ ვილდრაცი, ჟან-როზარ ზოლგი, ბოიზ სინდარი ლიონ ვირტი; ვიქტორ მარგირტი; ჟერჟ პიოში; უთრო ახალგაზრდა თაობის წარმომადგენლებიდან — ანდრი შამილი, ჟან ჟიონი, ანდრე მალრო. დაბოლოს, არის კიდევ ჯგუფი, რომლისაც მიუხედავად თავისი თანაგრძნობისა მასიბის იმანსიბაციისაში, უჭირავს პროზაიკები თავდაპირილობის და უნდობლობისა რომელიც დღემდე არ არის გაფანტული. ამ ჯგუფის იყოფნიან **ჟიულ რომენი, გასტონ შერო, როლნ დორჟელ.**

ამ ნახევარი თანაგრძნობათა ჯგუფში კიდევ შეიძლება იქნა გამოხატულების იმედი, მიუხედავად იმისა, რომ ისინი მტკიცედ არიან შებოროტული ფილიბერის გიწრო და მშრალი კონცეპციით — „ხილოვნება ხელოვნებისათვის“. მაგრამ ამ ჯგუფის ფარგლებს გარეთ ვერ შეხედებით ვერაფერს, გარდა ტერაგების და მტრო-

ბისა (მოულოდნელ ცვლილებათა გამოკლებით).

ჩვენი ამოცანა მდგომარეობს იმაში, რომ ჩემს მიერ შემოთხამთეული ელემენტების (ე. ი. რევოლუციონერი ასოციაციის, პროლეტარული მწერლების და რამდენიმე „დაურაზმავთა“) მაქსიმალურად ჩამოაშვებნათ ერთიანი ფრონტი რევოლუციონერული და გაფართოებულ რევოლუციონერ მწერალთა ასოციაციის ბაზაზე.

ღიდი გაფართოებული ორგანიზაციის აუცილებლობა უდავოა. პირადად კონტაქტის უპირატესობას გარდა ორგანიზაციის შექმნა შესაძლებლად გახლდა საერთო ამოცანების განხილვას და წამოყენებას, კამპანიები, სიკვალური სოლიდარობის აქტების ჩატარებას, თანამშრომლობას ხელოვნების რევოლუციონერ მოძრაობასთან, აგრეთვე კავშირის დაჭერას სხვა ორგანიზაციებთან უცხოეთში.

ეს შესაძლებლობას მოგვცემდა აგრეთვე წამოგვიყენებია ახალი მწერლები, აგრძელებს ისინი, გამოკვეთა ის უდიდესი შესაძლებლობანი, რომელსაც იძლევა მუშათა კლასი. ჩვენ მშვენივრად ვიცით, რომ ორგანიზაციული მომინტი ანვითარებს და აჩქარებს მოძრაობას ყველა ქვეყანაში. ჩვენ მზარს ვერ დაუჭერთ ზოგიერთი აქტივისტიბის თეზისს, რომ პროლეტარული ხელოვნებასა და ლიტერატურაში უნდა წარმოდგენდეს სიკვალური გარდაქმნის შედეგს და არა მის წინამორბედს, ეს თეორია ძლიერ ჩქარა იქცევა მისტიურ ფორმულად, რომლის თანახმად მხოლოდ რევოლუცია მოაწყოებს და მოაწესრიგებს ყველაფერს. ეს მისიანიზმი არაფრად არ ვარგა. რევოლუციის ფესვებია — რევოლუციის მზადებაში. თუ კულტურა მთელი თავისი მოცულობით ჰყვავის მხოლოდ შესაფერი საზოგადოებრივი წყობილების პირობებში, აქედან არ გამომდინარეობს ის, რომ საჭირო არ არის ახალი კულტურის თესლების თესვა მაშინ, როცა ეს შეძლება და რამდენადაც შეიძლება.

ახლანდელ პირობებში ყველაფერი გვიკარნახებს ჩვენ შეგქმნათ რაც შეიძლება ფართო კამპიონი იმისათვის, რომ განვცალკევოთ ბურჟუაზიული ლიტერატურა და ვაწარმოოთ მის წინააღმდეგ მწყობრი ბრძოლა.

მაგრამ არა ნაკლებ უდავოა ის, რომ რევოლუციონერი ლიტერატურის მტკიცე და ფართო ორგანიზაციის აუცილებლობა ქმნის გაერთიანების ისეთი ფიზიკური აუცილებლობას, რომელიც საკმაოდ ფართო იქნებოდა იმისათვის, რომ მიიზიდოს მნიშვნელოვანი კადრები და საკმაო მკაცრი იმისათვის, რომ ალკვეთოს

უყურადღებობა, არეგ-დარეგ და გაღანმარების შესაძლებლობა.

ჩვენს მიზიდვის კამპანიაში და ჩვენს მოწოდებებში ჩვენ პირველ რიგში უნდა წამოგვიყენოთ მწერლები პრინციპი: მწერლებს უნდა შეუძლია არ იყოს დაინტერესებული სოციალური სინამდვილით — არც როგორც ხილოვნების აღამიანს და არც როგორც ჩვეულებრივ აღამიანს. მას არ შეუძლია არც ცალკე ფაქტებისა და არც ცალკე პირობის დახატვა ისე, რომ არ გიჩვიოს მათი კავშირი გერეზმთან. წინააღმდეგ შემთხვევაში მისი შემოქმედება ვერ იქნება სრული, ზუსტი და კეთილსინდისიერი, მწერალი ვერ დარჩება უყურადღებო, როგორც აღამიანი. ვინაიდან უნდა შეასრულოს თავისი საზოგადოებრივი მოვალეობა, გაიზიაროს ბედი საზოგადოებისა, რომელშიც ის ასრულებს საზოგადოებრივ მისიას, ის არ უნდა დარჩეს განზე ბოთლებიდან, რომელთა შედეგზე დამოკიდებულია კავშირების ბედი და მოსპობა ბოროტების, გამოწვეული ან ხელოვნურად შექმნილი არსებული სოციალური წყობილობით.

დაბოლოს, ცალკე პირობებისა, ცალკე ფაქტის, ცალკე დრამის ჩემ-მარტადი ღრმა მხატვრული ასახვა აუცილებლობით იწვევს განზოგადოებას, იქცევა სოციალური თაქტის ასახვად. იმისათვის, რომ დარჩეს სწავრთიანი და მართალი, იგი უნდა იყოს აქტი ბრძოლისა არსებულის დაპირისპირებით იმისათვის, რაც უნდა იყოს. ვინაიდან შემოქმედებითი მუშაობა სწარმოობს იმ წყობილობის ფარგლებში, რომელიც ეყრდნობა აღამიანის ექსპლუატაციას აღამიანის მიერ, მაშასადამე ძველ ტრადიციულ გზებზეც — „გონიბა და მორალი“ — იგი გვიკარნახებს არსებული წყობილების კრიტიკას. მას მიეყვება მხოლოდ ერთი მიმართულებით — თუ პატიოსნება იქნება რაციული მიმართულებით, რომელსაც მიეყვება სოციალიზმისაკენ.

ამიტომ ახალმა ლიტერატურამ უნდა მიიღოს სოციალისტური პოპოლფორმა, აღიაროს თავისი აბსოლუტური სოლიდარობა პროლეტარიატთან, სოციალიზმის განხორციელების ერთადერთ ძალასთან.

მაგრამ ჩვენ წინასწარ უნდა გავანსოვდეს, რომ მხატვრული შემოქმედების ჩვილები ისა, დაბოლოს, შრომის განაწილების კანონი გაიძლიერებენ, ჩვენ არ დაუშვავთ, რომ ლიტერატურული მოძრაობა იყოს დამოკიდებული პოლიტიკურ მოძრაობისაგან, უფრო სწორად რომ ესტყვათ — არ დაუშვავთ მხატვრული დაჯგუფების დამოუკიდებლობა პოლიტიკური პარტიისადმი. ეს ორი მოძრაობა უნდა იყოს პარალელური და არა თანადა-

ს ა თ ა ვ ი დ ა ნ შ ე ს ა რ თ ა ვ ა მ დ ე

გერმანული
გერმანული

ველისციხიდან წახვალ აღმოსავლეთით ალაზნისაკენ, გაივლი ჭერემის ღრიალა ხეებს და გაეხვევი ხშირ ძეძვნარში, სადაც ბინდობისას მამალი ხოხობი ეძახის მონადირეს. შენდგე გაუხვევ ოდნავ მარცხნივ და ვიწრო ბილიკით შეხვალ ასწლოვან თელიან ტყეში, რომლის ხავსიან ტოტებზე, თითქო იაპონო მინიატურაზე, ქოხებივით გამწკრივებულან თეთრ ქოლგიანი სოკოები.

— აი თამარ მეფის არხის ნაჰალევი, — მეუბნება ოსი გაბრიელ გაბარაშვილი, ყიტანელი გლეხი და ჩავეყვარ მწვანილ თხრილში. თხრილი გრძელია, შორს ძეძვნარში უხვევს და იკარგება. თხრილის კედლებზე კი სიბერისაგან დაღრევილი თელები და ნამეხარი მუხები დახრილან გაზაფხულის პირველი ქუჩილის მოლოდინში.

ეს თხრილი ნართლა ჰგავს არხს. თუ მოხუც გაბრიელს დაუჯერებთ, ამაზე მოდელია პირველი არხი შვიდასი წლის წინ. ალაზნის ველის არც ერთ სხვა ადგილას არ ატყვია ამ უძველესი არხის ნაკვალევი; ეს არის და ეს, ისრილი სოფელი ყიტანის თავზე მიდის და მერე მისი ზედაპირს უსწორდება, იკარგება ხელისგულივით ვაკე ძეძვნარში.

მე გააგებ მოცდებზე ეს ადგილი. მინდოდა ხალხური ზღაპრის შემოწმება, მინდოდა ლეგენდარულ არხის მასშტაბის შედგენა — დღევანდელ არხთან, რომელმაც თითქმის მთლიანად შეხვედრა ჯერ კიდევ შარშან — ძველ საბუდარში რომანტიკულად მოდულდუნე—ალაზანი.

ყიტანელ გლეხებს მაინც არ სჯეროდათ ალაზნის ხიფათიან მოჩვენების ძველი ბუდიდან ანოგდება. ეს გლეხები თვითონ ებრძოდნენ მიწას, სთხრიდნენ გვირაბებს, აგებდნენ

ჯებირებს, მაგრამ მაინც არ სჯეროდათ.

ჭალარის რთვილით თმა შევერცხლილი გაბრიელ დაქვებულნი მესცქეროდა ინჟენერ ჩაჩავას, რომელიც ახალი არხის პირველ ძარღვებს სძაბავდა. დასცინოდა, გიჟი, თავიდან ხელაღებული ეგონა:

— ტყუილია, არ დავიჯერებ შენი ჭირიმე!

— გაიოიელ, გნახავ ჩვენი მერაბი იყო და წიწილა არხებში წყალს უმარჯვებდე! — დანაჯერებლად ეუბნებოდა ინჟენერი.

— ტყუილია, ტყუილი, ახალგაზრდები გიჟები, გადარეულები ხართ; შენ არ იცი რაძღესი შენისთანა ბიჭი დაუტრიალებია ალაზნის მოჩვენებს, რამდენი ძუძუ ატირებულა! მაინც თავისას გაიძახოდა გაბრიელი.

ეხლა კი თეთრწვერა მოხუცი, გამტყუნებული დასცქერის უძველესი თხრილის გასწვრივ, დუღაბის ყდაში ჩასმულ ალაზანს...

— სანაძლეო წავაგე შენი ჭირიმე! ინჯილერმა მაჯობა, მართალი გამოდგა!

და იმ დღეს, როდესაც არხში ტალღებმა პირველად გაიღეს ჩქაფანი, გაბრიელმა წაგებულ სანაძლეოში დეკეული დაკლა და ინჟენერ ჩაჩავას სუფრის თავში დამარილებული ბეჭი გადააწოდა:

— ეს სანაძლეო წავაგე, შენთან კიდევ მრავალი ასეთი სანაძლეო წაგებინოს შენი ჭირიმე!

ძველის ძველი თხრილი ქვემოთ რჩება, ახალი არხი მას თავზე უვლის...

ორი სხვადასხვა დროის ფალავანი ერთი მეორეს მისდევს, ერთი მეორეს ეტოლდება.

ახალი — ცემენტით გალესილ ჩარჩოშია ჩასმული, ძველი საუკუნოების გრძელ მანძილს წაუშლია,

მაგრამ მაინც სჩანს, შიშისაგან დევ ატყვია გაბრიელის წინაპარს ნათქვამი.

ეტყობა ძველი დროის ოსტატებს დიდი სამუშაო ჰქონიათ გახლილი, მაგრამ ვეძახივით გაწოლილ ალაზნის არხთან — ძველი თხრილი აღარც კი მოსჩანს.

— სად ინჯილერს ნამუშევარი, სად ძველი ხალხისა! ახალი ხიდაგ აჯობებს, — მეუბნება გაბრიელ და ალაზნის არხის მოხუცი ძეგრი მაშველ არხში უშვებს წყალს, რომელიც აქედან პიოდაპირი ჯურჯანის ბამბიან ველებისაკენ მიდის.

მივდევთ არხის სანაპიროს. არხს ზევით იდილიური სიწყნარეა; არხს ქვევით გაბჟული ზრიადული. არხს ზევით სძინავს მიწას, სძინავს ბუჩქნარს, სძინავს ქვეყანას; არხს ქვევით კი გუთიეული გუთიეულს იისდევს, ტრაქტორი ტრაქტორს; ადამიანი ებრძვის მიწას, სთხრის ბუჩქნარს, ნიადაგს აბრუნებს, აბოხიერებს.

მიწა სახორბლე, მიწა საბამბე, სავენახე, საბოსტნე, სათამბაქოე, კი წა, როდესაც გახმარ ძარღვებში ალაზან არხმა სისხლი ჩაუყენა, დაფარულა ხნულებით, ალაგ-ალაგ კი ჯეჯილი ბიბიებს მიწაზე ჯეჯიმივით გახლილი...

ვეჯინის ჩქარდენზე მიველით. ჩქარდენი — ჩახქერს წაგავს წყლის ძალუძი დაქანებით. წყალის დეია აქ ერწამად თავდაღმა ბრუნდება და არხის კედლების ნგრევისაგან ვადასარჩესად თხრილის ორივე ნაპირი დუღაბით არის შეკრული.

— ამ ადგილას წყალს 5 სანტინეტრზე მეტი არ ექნება სიღრმე, მაგრამ მის გადალახვას ვერც ერთი ვაჟაკი ვერ შესძლებს, — გვეუბნება ალაზანპესელი მუშა ტორიაშვილი.

— ძალიან მაგარი ტყუილი კი დაახალე ბიჭო, — მიაძახეს აქეთ იქიდან.

— ტყუილი თუა, ვისაც გული ერჩის და მუხლის ინედი აქვს, სცადოს და დაინახავს!

— სანაძლეო, ახლავე მეორე ნაპირზე გავიდე!

— იყოს, მოვიდეს...

დანაძლევენ.

ალაზან არხის წაოილომა მუშამ ხითარინაა ხილდახელ გაიძრო ქალსამა-პაჭიკები და მუხლებ აკაპიწებულნი არხში ჩაეშვა.

— წაგებ, ანოლი ამხანაგო, ოიას შედგამ თუ არა მაშინვე დაგცეს!

— მზით სახე შოიბილი ხითარინი კი ბროლივით თეთრ კბი-

მორჩილებული. ერთად-ერთი რაც შეიძლება მოვითხოვოთ — ეს ის, რომ ორივე გამოდიოდეს ერთი და იმავე კონცეპციიდან, რომ ისინი მიისწრაფვოდნენ ერთსა და იმავე მიზნისაკენ. ლიტერატუროლი მოძრაობის ცხოველყოფილობა და აყვავება ჩვენს ქვეყნებში სწორეი ამაზეა დამოკიდებული.

ფართო რევოლუციონური პროგრამის საფუძველზე, რომელიც თუშცა მთლიანად არ შიიავს რევოლუციონის მთელ პრობლემას, მაგრამ ამასთან ერთად არ არღვევს მას და მეუძლია მხოლოდ ჰკვებოს იგი თავისი საშუალებებით, აშუამდ საფრანგეთ-

ში შესაძლებელია მწირალთა საგრძნობი რიცხვის შეკავშირება.

ასეთია პრინციპილიური ხაზები მოძრაობისა, რომლის ორგანიზაციას ჩვენ ვიწყებთ საბჭოთა ლიტერატურის ძლევამოსილ მიმოწევათა აღსანიშნავად. ამით ჩვენ ფართო და ახალ პერსპექტივებს ვშლით ცხოველყოფითი შესაძლებლობათა მაქსიმუმის პრაქტიკული გაერთიანების გზით. პერიოდი, რომლისც შეიცავს ჩვენი საქმიანობა, იქნება მხოლოდ დროის მონაკვეთი ისე, როგორც ყველა პერიოდი ლიტერატურის განვითარებისა, ისტორია თვითონ გააზუსტებს ამ საქმიანობას, როცა ეს საქმე იქნება.

ლებს აეღვებ და მონადღევს შესაბინს:

— სადილი, სათიოო გაამზადე ამხანაგო, ბევრს ნუ ლაპარაკობ!

ხითარიაში ვერც კი მოასხრო წყალში ფეხის შროგმა, რომ უეცრად მუხლებს მოკვეთილი შუა არხში გაიშლართა.

— მიშველეთ! — ერთი კი შემოგვძახა და გალიჯულ ციმენტზე გასოილდა. ხუმრობა და სიცილი ერთბაშად შესწყდა.

კაცი წყალს მიაქვს, ჩვენ ნაპირადან მივდევთ.

ხითარიაში ცდილობს ფეხით ან ხელით მოეკიდოს რასმე, მაგრამ ამაოდ. ერთი მტკაველის სიღრმე წყალი მას ნაფოტივით მიასრიალებს. ჩქარდენის ბოლოს კი ჩქარდენის შემანელებელი სანი-ოთხი მეტრის სიღრმის საგუბარია ტბასავით გაშლილი, თავბრუ - დახვეულს ქვასავით შეუძახებს მორევში და მერე...

— ჩქარა თოკი, თოკი საიდანმე, შემფოთებულმა ტორიაშვილმა გასძახა სანაპიროს.

— თოკი, თოკი! — ხმა თოკივით გაჰყვა არხის კიდეებს...

ვიღაცამ ხელდახელ თოკი ესროლა ტორიაშვილს. ტორიაშვილმა კი სწრაფად გაკეანძილი ყულფი ერთბაშად გასტყორცნა წყალწაღებულისაკენ, რომელსაც ქანდი სწორედ იმ დროს შემოეხვია ნხრბზე, როდესაც ტალღა მას მორევში უბირებდა შეგდებას.

ერთ წამში ჩამოვარდნილი დუმილი. ისევ აწყვეტილმა სიცილმა დაარღვია და გალუმპულმა, ფერწასულმა მონადღევამ ჩვენს წინ დარცხენილად დახარა თავი.

შარშან ჩქარდენში ყუბანელი მუშა - ქალი ჩასუთა წყალის ამოსაღებად. წყალს ქალი ნაშინვე ჯარასავით დაუტრიალებია და საგუბარში გადაუდგია. ნაშეგლელებს მორევიდან ქალის გვამილა ათიულიათ.

— სწორედ ამიტომ არ მჯეროდა ალაზნის დამორჩილება, ხედავთ რა მოუსვენარია, ქვისა და დუღაბის ჩარჩოებშიც არ იშლის თავისას! — მეუბნება გაბრიელ.

ცაში ოჭროს ხორბალი გაიშალა, და გამეორებულმა შუქმა არხის საგუბარში დაიწყო ციმციმი.. ქვეყანამ დაიძინა. მარტო არხში მიშვებულ ტალღების ჩქაფანი არღვევდა ღამეს ჰეროდოტებას.

ჩვენი ეტლი დაიძრა და სიბნელეში გაბრიელის თეთრმა წვერმა უკანასკნელად გაანათა.

— მშვიდობით გაბრიელ! მშვიდობით, ინჯილერი ჩაჩავა თუ სადმე შეგვხვდის, მამიკითხე! ის სანადლეო მე არასოდეს არ დამავიწყდება!

ბუღბუღი ირევა და ქეთი-იქით მიზრიალებს.

გულგუნით დაჰქრიაან სუბუქი და საბარგო ავტო-მანქანები: შირაქის ნავთისკენ. ბაშბის საბჭოთა მეურნეობისაკენ, ალაზან-რამისკენ, ლაგოდისკენ, სატრაქტორო სადგურში კივილით იღვიძებს სტალინგრადელთა რაზმი, რომელიც ექვე პირდაპირ გაშლილ ველისკენ მიემართება.

საქმარისა თვითიუღ კუნჭულს ოდნავ მაინც მოავლო თვალი და უკვე ხედავ, გრძობა — უდიდესი მშენებლობის ტემპს, მთელი რაიონის მრავალფეროვანი მეურნეობის მაჯისცემას.

ალაზან არხის სამართველოს შენობის ეზოში არხის მუშათა ჯგუფები გაშლილან, ზოგი ხელფასის მისაღებად მოსულა, ზოგი ფართლისათვის, ზოგიც სოფელში მიემგზავრება.

არხის სამუშაოებზე 3000 მუშაა ჩამხული. მუშების უმეტესობა წალკის რაიონიდან არიან მოსული: ბერძნები, სომხები, ქართველები. ზოგიერთი მათგანი უკვე 4-5 წელია ალაზან არხზე მუშაობს. ისინი შემოდგომაზე მოდიან, ზამთარს აქ ატარებენ, გაზაფხულზე კი ისევ წალკისკენ მიემართებიან.

— ჩემი ბრიგადამ გაათაოს მუშაობა, ეხლა წალკაში წავიდეს მეუბნება წალკელი — „მუშაობის სახელობის“ კოლმეურნეობის წევრი, ოვანეს ზაჩა ტრიანი, რომლის ბრიგადაში 27 კოლმეურნე გლეხია.

მათ არხის სამართველოსთან დადებული ნელ-ნელა შეასრულეს, დროზე გამოცხადდნენ სამუშაოზე, ეხლა კი ისევ თავის კოლმეურნეობას უნდა მიემგელონ, რომელიც საცაა ხვნა-თესვის შეუდგება.

— შემოდგომაზე ხომ ისევ დაბრუნდებით? — გეკითხები კოლმეურნე ბრიგადელს.

— რატომაც არ დაბრუნდებით, ჩვენ აქ სამ-ოთხ წელიწადს მოვდივართ! — დამტკრეული ქართულით მიპასუხებს ამხ. ხაჩატრიანი, თან თავის

ამხანაგებს აცქერდება, თითქმის დასატურის მისაღებად.

მოვლენ, უსათუოდ მოვლენ, ალაზან არხს მუშა ხელი არ დააქლდება: რადგან აქ მუშაობის პირობები ხელსაყრელია.

არხის სამუშაოებზე „განსაკუთრებით“ კარგადაა არის დაყენებული მუშათა მომარაგების საქმე. არხის კოოპერაციის მეთაურს, ძველს გამაოცებელ კოოპერატორს ამხ. ვ. ბერეჟიანს საშაგალითოდ დაუყენებია მუშათა მომარაგება სამრეწველო საქმიანობით. ყოიოთვის თავის დროზე და უკლებლივ იღებენ მუშები გამომუშავებია მიხედვით დაწესებულ საჭონლის ნორმას: ჩაი-შაქარს, საპონს, ძარცვლეულს, ფართალს, ფეხსამოსს, მზატანსამოსს.

— ამხ. ვანო, მე მზატანისამოსი არ მინდა, თუ შეიძლება — ფართალი!

— ამხანაგო, მე ფეხსამოსი მაკლია, მე ნარმა, მე საპონი — აქეთ-იქიდან ეხვევიან მას, თუ რომელიმე ნოქარა მუშების მოთხოვნილება არ დააკმაყოფილა.

ამხ. ბერეჟიანი თვითიუღ მუშას უსმენს. თუ მართლა დაჰკლებია ხორბა — დამატებით აძლევს, თუ ჭირვეული მოთხოვნილებით თავს აბეზრებს ვინმე, — მაინც უპასუხებს, უხსნის, გზას აჩვენებს.

იშვიათია მასთან მისული მუშა უცმაყოფილო-დაბრუნდეს. ამხ. ბერეჟიანთან ვერც ტყუილი გადის: ვერც თავმოკატუნებული წუწუნ-გერგება — მიიღე. არა და გრძელი ლპარაკით თავს ნუ შეიწუხებს.

ამის შედეგია საუცხოო წესრიგი საწყობებში, კოოპერატიულ სავაჭროებში, სასადილოებში ალაზან არხის სამუშაოების მთელ 75 კილომეტრიან ხაზზე.

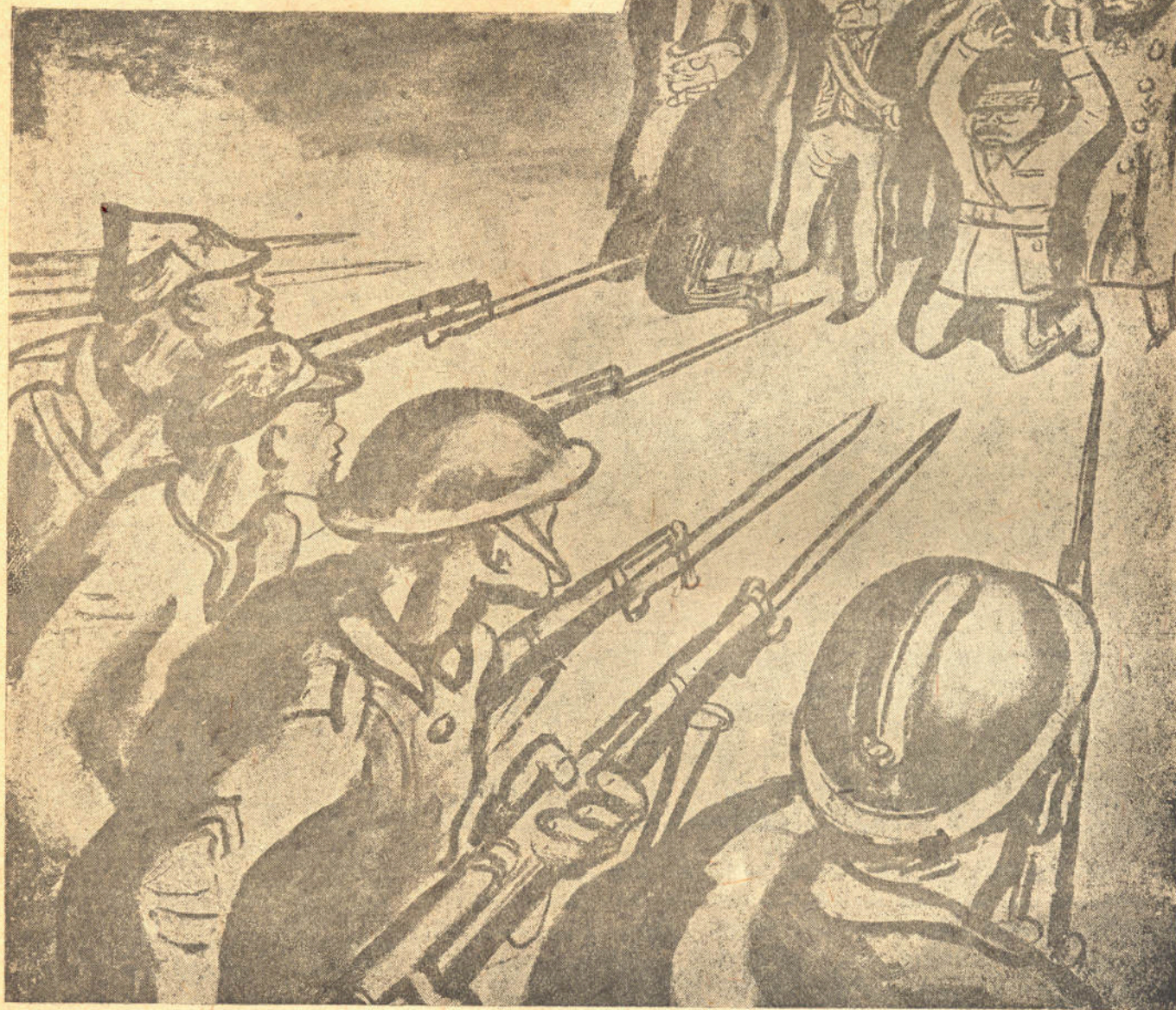
თი ალაზანარხის სამუშაოთა უფროსი ინჟინერი ჩაჩავა. ეს არის ის გამარჯვებულ „ინჯილერი“, რომ

ბათუმის ხის დამმუშავებელი ფაბრიკა. — ამხ. წულაძე — საუკეთესო დამკვერილი, სისტემატიურად ვადატრებთ ასრულებს გეგმებს. შეიტანა გახეხადება პარტიის მიღების უსახელო.

* * *
სადღური წნორის წყალი სკასავით გაქედლია ხალხით. სკაში ფუტკრის

„არსებობს მხოლოდ ერთადერთი ნამდვილი გზა განთავისუფლებისათვის: ეს არის ომის ცეცხლის წამყვანობა განთავისუფლება გაერთიანებული მუშათა კლასის მიერ.“ (გერ. ჟურნალი „A. 1. Z.“)

ელმაც მოხუც გაბრიელს სანაძლეო წააგებინა.

მუშებით გარემორტყმული, ბრინჯაოსაგან გათლილი სახით სიცილით ესაუბრება წალკელ კოლმეურნეებს, რომელნიც ყველა წვრილმანზე მისკენ გარბიან.

ერთ ბრიგადას ძალიან დაბალი გაჩუმუშავება ჰქონია ქვიშაიან ნიადაგზე გამო, მეორე ათითავეს შეუყვანია მეცდომიში ნამუშევრის გაანგარიშებისას, მესამე კარეებს სთხოვს, მეოთხე ერთი ადგილიდან მეორეზე გადაყვანას.

ამხ. ჩაჩავა ყველას უწმენს, უპასუხებს, განკარგულებას იძლევა.

და ეს ამბავი ყოველდღე გრძელდება, ერთი და იგივე კითხვები, ერთი და იგივე მომარტყმული პასუხი.

აქ მუშაობა საათებით როდია განსაზღვრული. აქაურმა მუშამ საათი არ იცის.

დასჭირდა რაღაც, — მაშასადამე ეხლავე უნდა მიიღოს პასუხი. სამუშაო ოთახში არ ხარ, — მაშ სადილობ, ისვენებ ან გძინავს. ბინაზე იქნები!

და ასე გრძელდება ყოველდღე ასე მიდიან თვეები და წლები.

რამდენი ინჟინერი, რამდენი ტექნიკოსი დაფრთხილ ამ მომარტყმულ კარის კაკუნში, ძახილში, კითხვა პასუხში... ამხ. ჩაჩავა კი თავის ნამუშევარ ჭრის ჯებირით სდგას, თუმცა იგერ ჯერ ისევ ახალგაზრდა სახეს უკვე ვერცხლის ძაფები შერე-

ვია თმაში. გაბრიელის „ინჟინერი“ მაინც არსად აპირებს წასვლას ვიდრე არხს ბოლომდე არ მიიყვანს, ვიდრე სათავიდან ამოგდებულ ალაზანს ისევ ძველ კალაპოტს არ შერთავს ვიდრე არხში მოღუდუნე ტალღებს — ისევ დედა ალაზანს არ დაუბრუნებს.

აი ნამდვილი გმირი სპეციალისტი, რომელც თავდაუზოგავად ებრძვის მშრომელ ხალხის დაუძინებელ მტერს. ჭაობსა და მალარიას, უზოობასა და ტალახს, გვალვასა და შიმშილს.

ამხ. ჩაჩავას ქიზიყის მშრომელი გლეხობა არასოდეს არ დაივიწყებს.

იღის
რეივად ყველაზე
ბაჭიობი. ლოვე-
გუნდის სტეფანო
დუბელა, დეკი, სუ-

ამხ. ტელმანი სიტყვას ამბობს საარჩევნო მიტინგზე.

გერმანიის კომუნისტურმა პარტიამ მოიპოვა ახალი ბრწყინვალე გამარჯვება: სამი თვის განმავლობაში, რომელმაც განვლო რეინსტაგის არჩევებიდან (31 ივნ. 1932 წ.) მან შეძლო 700.00 ახალი პროლეტარულ ხმის შემატება. ეს გამარჯვება შიშს უკუბრუნებდა, რომ კრესტეაში მონაწილეთა საერთო რაოდენობა 1932 წ. 7 ნოემბერს თანამართარი მილიონით ნაკლები იყო, ვიდრე 1932 წ. 31 ივლისს. ეს ბრწყინვალე გამარჯვება მოპოებული უმასტიკესი ფაშისტური ტერორის ღეროებში, რომელსაც ფინპაპენის მთავრობა მიმართავდა კომპარტიისა და რევოლუციონური პროლეტარიატის წინააღმდეგ, როცა კომპარტიისათვის ფაქტიურად მოსპობილი იყო ავტოციისა და პროპაგანდის საშუალება, როცა მისთვის ფაქტიურად მოსპობილი იყო პრესისა და სიტყვის თავისუფლება.

700.000 ახალი ხმა, რომელიც
კომპარტიამ მიიღო ეს არას
ახალი 700.000 რევოლუცი-
ონური მუშა და მუშა - ქალი,
რომლებიც გადავიდნენ კომპარტიის
დროშის ქვეშ, პროლეტარულ
რევოლუციის დროშების ქვეშ.

დანარჩენმა პარტიებმა, ნაციონალისტების გამოკლებით. (რომელიც ნაციონალ - სოციალისტების ხარჯზე შეიმატა 700.000 ხმა), ყველამ დაჰყარეს ხმები რეისტრატის ივლისის არჩევნებთან შედარებით. აქ პირველ რიგში უნდა აღინიშნოს სოც. დემოკ. მიერ დაკარგული 70.000 ხმა და ჰიტლერის პარტიის მიერ დაკარგული 2.000.000 ხმა.

700.000 ხმის დაკარგვა სამ თვეში სოციალ-დემოკრატიის მიერ, უმცირესი პარტიის მიერ, რომელსაც ასეთი ძლიერი პარტიული და პროფესიონალური აპარატი მოეპოვება, მეტად სიმპტომატურია. ეს ფაქტი მაჩვენებელია იმის, რომ მშრომელთა ფართო მასები, პირველ რი-

გზის მისი კლასობრივად ყველაზე უფრო შეგებულებული ნაწილი, უოფელაუც ჯერ კიდევ გუშინ სჯეტოდა, რომ თითქმის შესაძლებელი იქნება ცილიზაციის მოპოება პარლამენტარული გზით, შეიდეგმან-ჰილფერდინგების მეთაურობით, თანდათანობით თავისუფლდება ამ ილიუზიებისაგან.

ნაციონალ-სოციალისტური პარტია იშლება ორი მხრიდან შეძლებული ბურჟუაზიოიი ელიმენტები, მოხელეები, რომლებიც მოელოდნენ რომ პიტლერი სულ ძალიან ნაძი მიიღებს რეიხსკანოერის პოსტს ოა თბილ-თბილ ადგილებს დაუთმებდნენ, სტოვეტენ ნაციონალ-სოციალისტების ბაჟს და აძჯოთიყეჟი საერთო ენის გამოხატვას დღეს მართ-აქელ სოიობთას. ბეროეს იყოივ ნაციონალ-სოციალისტებს შორდება პროლეტარული მასა, რომელიც დღითი დღე რწმუნდება, რომ პიტ-ლერი და ძიჟი ამათაგები არა თუ აპირებენ ბრძოლას მხავილი კაბი-ტალისტებისა და მემაჟულებების წი-ნააღმდეგ, ვერსალის ზელმეკრულე-ბის წიხაღმდეგ, რომელიც ძიძივ ტვირთად აწივს გერმანიის მშრო-თო მასებს, არამედ, პირიქით, ხელს უწყობიი ფონ-პაპეის მთავრობას მუშათა კლასის შედგომ დათოი-ბასა და გაძლიერებულ ექსპლოატა-ციას. ეს პოოცესი, რომელიც დი-დი ხანია დიხწყო, კიდევ ყოოო გაძლიერდა რეიხსტაგის უკანაჟენე-ლი არჩევნების შედეგად და თავის მხრივ ხელს უწყობს ნაციონალ-სოციალისტური პარტიის საერთო გაბოწნას და დაშლას.

ჯუშენიზმი — გერმანიის ნაციონალისტების ბელადი (მარცხენი).
ჰიტლერი — გერმანიის ნაციონალ-სოციალისტების ბელადი (მარჯვენა).

გერმანიის კომპარტიის სულ ახლო
იმყოფება უმრავლესობის დაპყრობა
სთან დადამწყვეტ საარეწველო რა-
იონებით, რის ნათილ სურათსაც იძ-

ლია ხმის მიცემის შედეგები სამ-
რეწვილო ცენტრებში 1932 წ. ივ-
ლისა და ივლისში:

კომუნისტები სოც დემ

(ათასებში)

ნოემბერში ივლისში ნოემბერში.

ივლისში

ლეიპციგი	156	145	275	272
ტიურინგია	224	248	295	275
დრეზდენ-ბაუცენ	166	190	361	329
ხემსიცი-ცვიკაუ	228	243	262	253
მერზებურგ	204	220	166	157
საანბრეთ-ვესტფალია	306	334	278	250
ჩრდ. ვესტფალია	187	218	258	233
დიუსელდორფი (აღმ.)	332	341	154	139
დიუსელდორფი (დასავ.)	207	227	203	96
კელნ-აახენ	216	221	187	168
ოპპელნ	118	112	60	61
ბერლინის ოლქი	772	860	722	646
ჰამბურგის ოლქი	133	166	238	218

ეს ციფრები იმის მაჩვენებელია,
რომ გერმანიის რევოლუციონერული
პროლეტარიატი გადაჭრით დგება
კომპარტიის დროშების ქვეშ — ფა-
შისტებისა და სოციალ-ფაშისტების
წინააღმდეგ, გერმანიის მუშათა
კლასის სიძლიერით დაღრმავის პო-
ლიტიკის წინააღმდეგ, რომელსაც
გერმანიის ბურჟუაზიის ხელმძღვ-
ანელი წრეები ატარებენ სოციალ-
ფაშისტების აქტიური დახმარებით.

გერმანიის კომპარტიამ სწორი
კლასობრივი პოლიტიკის გატარე-
ბით, ერთიანი ფრონტის განხორციე-
ლებით ქვეყიდან, სოციალ-დემოკრა-
ტიის—პროლეტარიატის ამ ყველა-
ზე უფრო ენაფი მტრის კონტრ-
რევოლუციონერული პოლიტიკის გა-
მოაშკარავებით, საგაფიცვო ბრძო-
ლების სათავეში ჩადგომით მოიპო-
ვა მტკიცე და ურყევი ავტორიტე-
ტი გერმანიის მუშათა კლასში, რო-
მელიც გვირუკ კლასობრივ ბრძო-
ლებს აწარმოებს.

გერმანიის კაპიტალიზმის ნთელი
სისხლემა შერყეულია, კლასობრივი
წინააღმდეგობის უაღრესად გამწვა-
ვებულია. რევოლუციის საფრთხი-
საგან თავის დასაღწევად გერმანიის
ბურჟუაზიამ შექმნა კონტრ-რევო-
ლუციის ძლიერი არმია ნაციონა-
ლისტების და სოციალ-ფაშისტების
სახით. სხვადასხვა სოც. ფენები-
დან შედგენილი ნაციონალ-სოცია-
ლისტური პარტია უკვე იშლება,
თუმცა მას ჯერ კიდევ მისდევენ
საკმაოდ მნიშვნელოვანი მასები, მა-
გრამ ისი შეადგენილი გზა დასრუ-
ლდა, დაიწყო დაღმავალი გზა. ამა-
ვე დროს კი მნიშვნელოვნად გაიზა-
რდა რევოლუციის პარტია—კომუ-
ნისტური პარტია, რომელიც გააფთ-
ვებულ კლასობრივ ბრძოლებში კა-
პიტალთან ამჟღადრობს, აფართოებს
და ანმტყიცებს თავის რიგებს.

ბურჟუაზიული ზედაფენები ცდი-
ლობენ გამოიწვიონ საერთო ენა
კომპარტიის ძალების და ნასებში
რევოლუციონერული განწყობილების
ზრდის გამო, სოციალ-დემოკრატია
თავის მხრივ აქტიურად ეხმარება
ამ საქმეში ბურჟუაზიას. გერმანიის
ს.-დ. ლიდერი პილფერდინგი არჩე-
ვების შედეგების გამო სწერს, რომ
„არჩევნების შედეგები სოციალ-დე-
მოკრატიისათვის განისაზღვრება
იმით, თუ რამდენად მოახერხებს იგი
დემოკრატიული ძალების შემოკრე-
ბას თავის გარშემო. გასაგებ ეხაზე
ეს ნიშნავს იმას, რომ სოციალ-დე-
მოკრატია მცირედი დათმობების სა-
მაგიეროდ, რომელიც მას საშუალე-
ბას მისცემს კვლავ მოატყუოს
მშრომელი მასები ახალი ილიუზიე-
ბით, იხად არის ხელი აიღოს „ლო-
იალურ ოპოზიციანზე“ ფაშისტური
მთავრობის მიმართ და აქტიურად

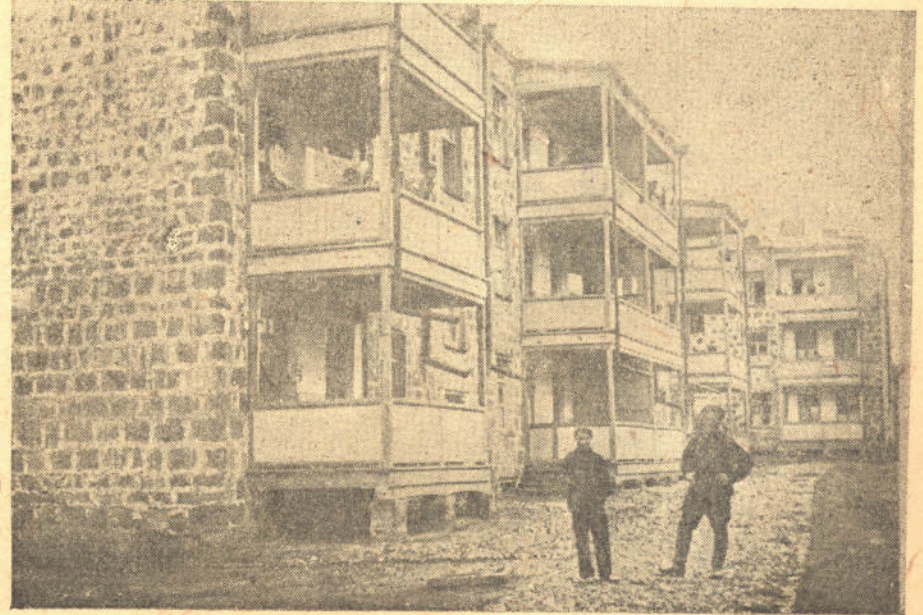
— მოსკოვი, დაზავლეთ ევროპის რე-
ვოლუციონერული პლაკატის გამოფენაზე.
გერმანიის კომპარტიის საარჩევნო პლაკა-
ტი: „ქალბო, ოპოზიციისა და ბავშვზე ზრუნა-
ვენ მხოლოდ საბჭოთა კავშირში. ბავშვთა
სიკვდილიანობა და სიღატაკე ქალთა შო-
რის მეფობს გერმანიაში. იბრძოლეთ კო-
მუნისტებთან ერთად. ხმა მიეცით სიას
№ 5.“

ითანამშრომლოს ბურჟუაზიასთან
მთავრობაში.

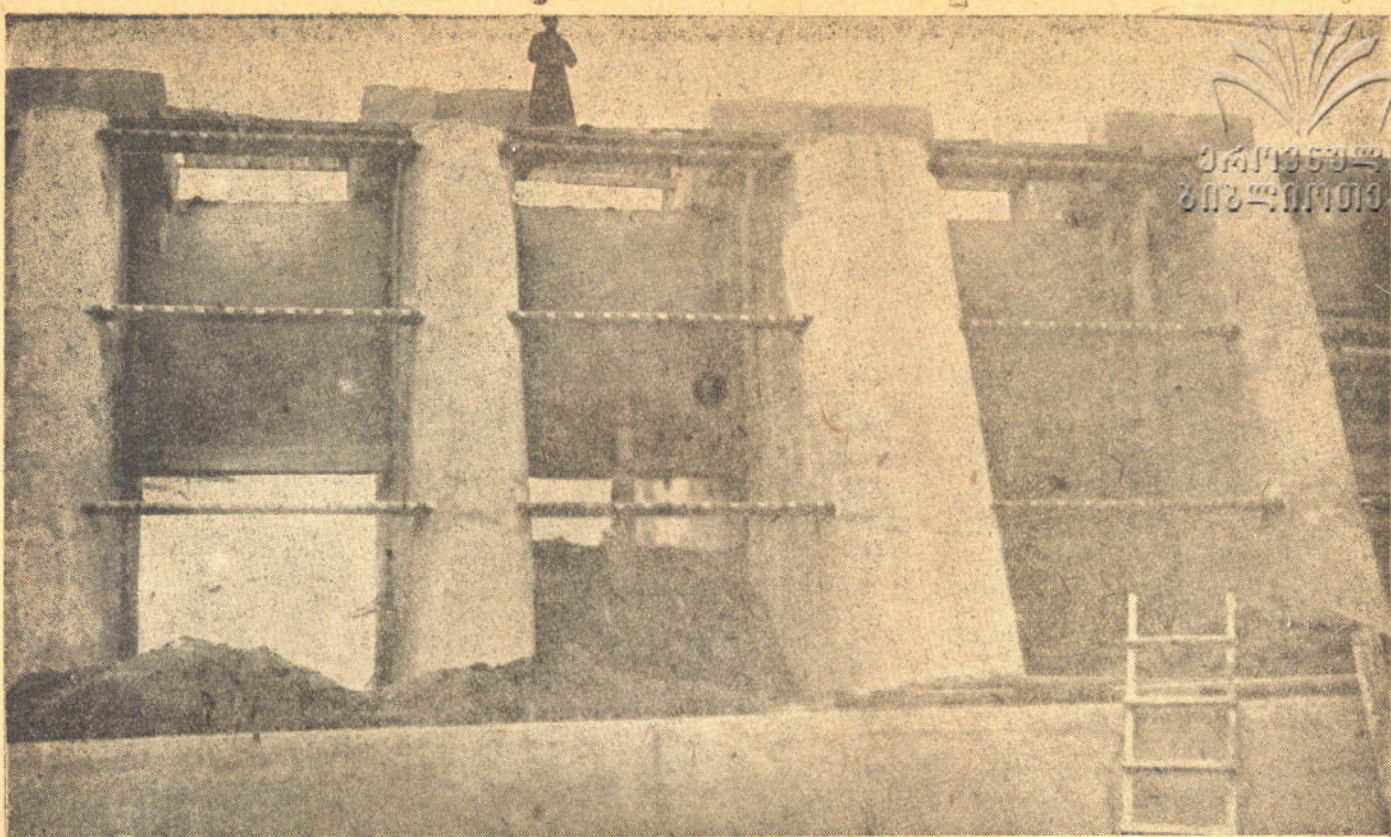
მაგრამ გერმანიის მუშათა კლასი
არ წამოიკება სოციალ-ფაშისტების
ანკესზე. ფონ-ჰაპენის მთავრობის,
ფაშისტების და სოციალ-ოპოზიცი-
ის ერთიანი ფრონტის ის კომუნისტუ-
რი პარტიის ხელმძღვანელობით და-
უპირისპირებს კლასობრივი ბრძო-
ლის ერთიანი პროლეტარულ
ფრონტს.

იზრდება რევოლუციონერული ტა-
ლდა. რევოლუციონერული კრიზისი
მოახლოებულია. იზრდება გერმა-
ნიის რევოლუციის ძალები.

ა. წ.

თბილისი. რკინისგზებზე ახალი საცხოვრებელი სახლები ლენინ-
ის რაიონში.

ძორაპსის ჯგერო

ძორაპსის ჯგერო

1932 წლის 15 ნოემბერს ამუშავდა სომხეთის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის პირველი ჰიდრო-ცენტრალი—ძორაპსის ჰიდრო-ელექტრო სადგური.

ძორაპსი, რომელმაც უნდა გააფართოვოს სომხეთის სახალხო მეურნეობის ინდუსტრიალიზაციის ბაზა, შექმნილია სომხეთის მშრომელთა უდიდესი ენტუზიაზმით და ამიერ-კავკასიის და მთელი საბჭოთა კავშირის მშრომელების აქტიური დახმარებით. ძორაპსის სიმძლავრეა 31.000 ცხენის ძალა. მისი ენერგიის წლიური გამომუშავება უდრის 86 მილიონ კილოვატ-საათს (სომხეთის ყველა ელექტრო-სადგურების საერთო ნაყოფიერება 1919 წლის უდრიდა მხოლოდ 620.000 კილოვატ-საათს). სადგური პირველ რიგში დენს მიაწოდებს ალავერდის სპილენძის კომბინატს და კარაკლისის ქიმიურ კომბინატს. ამას გარდა სადგურის ენერგია გამოყენებული იქნება თბილის-ლენინაკანის რკინის გზის ხაზის ელექტროთიკაციისათვის.

ძორაპსი ერთ-ერთ ურთულეს ჰიდრო-ტექნიკურ ნაგებობას წარმოადგენს მთელი საბჭოთა კავშირის მასშტაბით. პირველად საბჭოთა კავშირში აგებულია საწნო გვირაბი, რომლის სიგრძე უდრის ორ ნახევარ კილომეტრს, ხოლო დიამეტრი—3,3 მეტრს. სადგურს აქვს მეტად ორიგინალური საგუბარი თვითმობარე ცილინდრით, რაც პირველია მსოფლიო პრაქტიკაში.

სადგურის პროექტი რამუშავებულია ინჟ. ტერ-ახტვაცატურიანის მიერ ოენინგრადელი პროფესორების ევიაზაროვის და მოროზოვის ხელმძღვანელობით.

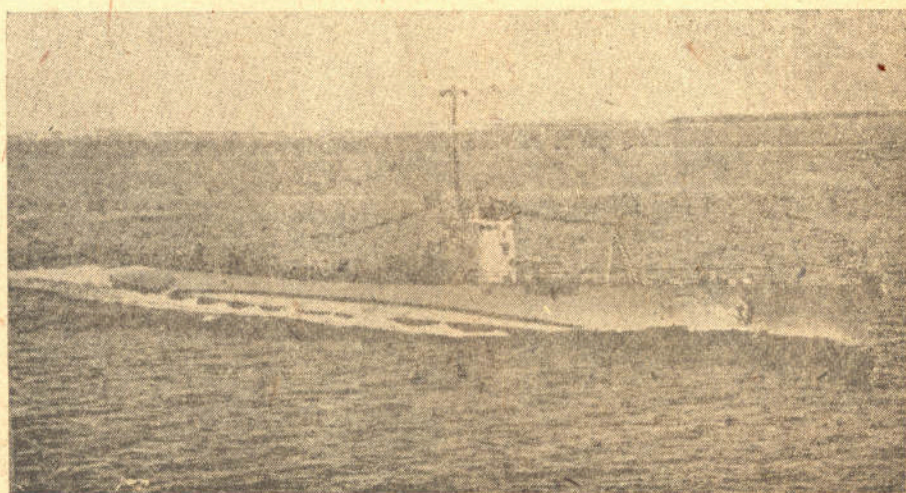
ძორაპსის მშენებლობა დაიწყო 1928 წელს. მშენებლობის განსაკუთრებით რთულ უბანს წარმოადგენდა გვირაბი. მუშები ხშირად თოკით იყვანენ დაკიდებული უზარმაზარი კლდის გასწვრივ და ასეთ მძიმე პირობებში მუშაობდნენ გვირაბის გათხრას.

მაგრამ თაბიდადებომა შრომამ და ბოლშევიკურმა მონდომებამ სძლია

ყოველგვარი რამუშავების. ოქტომბრის რევოლუციის მე-16 წლის მიჯნაზე ქვეყანას მიემატა კიდევ ერთი ელექტრო გიგანტი.

ძორაპსი—სომხეთის პირველი რაიონული ჰიდრო-ცენტრალია. ახლო მომავალში მას გვირგვინი ამოუოება კახაკირჰესი და ორივე ერთად შექმნიან მძლავრ ენერგეტიკულ მიწოდებას, რომლის საფუძველზე კიდევ უფრო სწრაფი ტემპებით განვითარდება სომხეთის მრეწველობა და სოფლის მეურნეობა.

შ.ა.

იმპერატორის გვირაბის „განმარტება“. ამერიკის ახალი წყალქვეშა ნავი „დელოინ“ (I-4).

მეცნიერ-მაგისტრალთა კავკასიის მთებში

მეორე ხუთწლედის საკინისგზო მშენებლობის ერთ-ერთ ობიექტს ამიერ-კავკასიაში წარმოადგენს საუღმელტესილო რკინისგზის მშენებლობა კავკასიის მთაგორებით.

დარკოს-გორი—ასეთია ამ უდიდესი და მსოფლიოში უძველესი ტრანსკავკასიის ელექტრო მაგისტრალის დაიტიკებული მთაგორებზე. იგი გაყვანილი იქნება როკის უღელტეხილით და საექსპლოატაციოდ გადაეცემა 1936 წ.

ახალი მაგისტრალი 1000 კილომეტრით შეამცირებს ორთქლმავლების და ვაგონების გარბენას და ერთი ორათ შეამოკლებს იმ მგზავრების და ტვირთების გზას, რომლებიც ახლა ბაქოთი მოდიან. გორი-დარკობის რკინისგზა უკვე 1937 წ. 50 მილიონით შეამცირებს გადაზიდვის ხარჯებს და საგრძნობლად გახტვირთავს რკინისგზების ქსელს.

საუღელტეხილო რკინის გზის გაყვანის გახტვილი იდეა, რომელიც დაახლოებით 50 წლის წინათ იშვა, ეწინააღმდეგებოდა ცარიზის მისწრაფებებს — ყოველგვარი ჩადირო ნაციონალურ უმცირესობათა ეკონომიური და კულტურული გახვითარება და იგი რუსეთის იმპერიალიზმის მოხელეებმა საუწყებო ბიუროკრატების ხლართვებში ჩააღიხვეს, დაჰკარგეს კანცელარიების ტანცები და სისაღებ ოსახებში.

ლენინურმა ნაციონალურმა პოლიტიკამ, რომელსაც ჩვენი პარტია და საბჭოთა ხელისუფლება ატარებს, საშუალება მისცა კავკასიის ხალხებს გაეშალათ კულტურული სამეურნეო და კერძოდ საგზაო მშენებლობა მანამდე წარმოუდგენელი მასშტაბით. მან შესაძლებელი გახადა საუღელტეხილო სარელსო გზის იდეის განხორციელება, მაგრამ უკვე ახალ, უფრო მაღალ ტენიკურ საფუძველზე.

მაგისტრალი სრულიად შესცვლის უღელტეხილის ორივე ფერდობის სახეს, შესცვლის ნაციონალური რაიონების ეკონომიურ სტრუქტურას, ასწევს მათ საწარმოო ძალებს და უდიდეს ბუნებრივ სიმდიდრეს დაუმშავებს.

სადგურ დარკობიდან მაგისტრალი გაივლის თამისკის ცემენტის მერგვლებით, სადონის მაღაროებით და სპილენძის, ტყეის და ფუთიას საბადოებით, მიწურის გამამდიდრებელ ქარხნებთან, ცეის, უნალის და ზარომანის კურორტებით და მინერალური წყაროებით; მოუხვევს სანზრეთ-აღმოსავლეთით და გამოვა ნარის ხეობიდან, გვირაბით გაივლის როკის უღელტეხილს ქვეშ და ფოლადის რელსების ლენტებით, მავთულების ძაფებით შემოირაკლავს მდინე-ულით და ტყით მდიდარ სამხრეთ-ოსეთის ტერიტორიას, სადგურ გორთან ტრანს კავკასიის რკინისგზა შეუერთდება ამიერ-კავკასიის რკინისგზებს.

მაგისტრალის სამეურნეო და კულტურული მნიშვნელობა უდიდესია.

იგი გზას გახსნის ცენტრალური კავკასიის წილის დაუშრეტელ ბუნებრივ სიმდიდრეებისაკენ, გახტება ჩრდილოეთ და სამხარეთ ოსეთის მომპოვებელი მრეწელობის

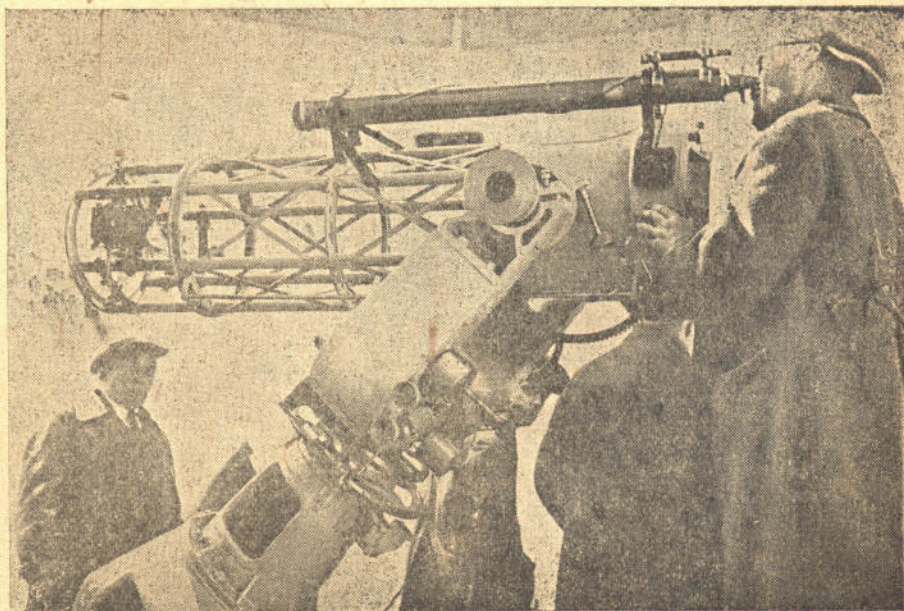
და სოფლის მეურნობის განვითარების მძლავრი სტიმული.

მაგისტრალი იქნება მსოფლიო მნიშვნელობის ნაგებობა. საბჭოთა საქონლის ბრუნვაში ფართოდ ჩაებმებიან უდიდესი ოლქები, რესპუბლიკები, ასეული ათასი ადამიანი. ახალი რელსებით, ელექტრო მატარებლების ვაგონებით, სამხრეთისაკენ და ჩრდილოეთისაკენ მძლავრი ნაკადივით დაიძრება მეტალები, ვაგირდი, მინერალური წყლები, პური და ნახშირი.

ერთნახევარი დღის სავალით, ათასი კილომეტრებით უფრო ახალი იქნება საბჭოთა საქართველო ციმბირთან, უკრაინასთან, ღონბასთან, მოსკოვთან.

მთები უკვე მუშაობენ ბირველი გამოაკვლევი პარტიები. მთის მწვერვალების, ქარიშხლების, გრივლების და უგზოობის ამაყი ქედები გადაისერება ფოლადის მაგისტრალით.

ოპსერვატორია აბასთუმანში

ოქტომბრის 15 წლის თავზე აბასთუმანის ობსერვატორიაში დაიდგა პირველი საბჭოთა 13 დიამეტრი რეფლექტორი.

ჩვენი სუბტროპიკული მეუღსენობის სოციალისტურ რეკონსტრუქციისათვის ორიდესი მნიშვნელობა აქვს „კოლხეთის პრობლემას“.

დაბლობი გურიის უმთავრესი ნაწილი ზედიზედ ამ პრობლემის გეგმაში, მისი გადჭრით მოიღოს ხსნას ეპიდემიისაგან, სიღატაკისა და სტიქიური უბედურებისაგან.

ეს პრობლემა სამეგრელოს ჰიმიზენლოვანი ნაწილის ალორდინების საკითხსაც წარმოადგენს. წყალდიდობა და მალარია არა ნაკლებ სტანჯავს რიონის პირის სამეგრელოს მოსახლეობას.

ისტორიული ხანის მანძილზე რიონი უბედურების სალტეს უჭერდა ორთავე ხაპირების მშრომელ გლეხობას, აპატარებდა მის დოვლათს, კარმიდამოს.

კოლხეთის ჭაობიანი დაბლობების ამოღობის გეგმას თავისი სიდიდითა და გაქანებით, პირველი ადგილი უჭირავს აძიერ-კავკასიის სოფლის მეურნეობის დარგში.

„კოლხეთის პრობლემის“ არეში მოქცეულია შავი ზღვის სანაპირო დაბლობები, რომილთა სივრცე 225.000 ჰექტარს აღწევს.

რას წარმოადგენდა აქამდე ეს ვე-ე-ე, თელა მოედანი?

ეს არის მწარე ამბავი კოლხებისაგან დატყვევებული მრავალი ათასი ღარიბი გლეხების ტახჯვა-წამებისა, მაღალი საგაი მუცელ გამოადგილი, გაყვითლებული და დავადებული ბავშვების ჟოუანტელის მოგვრელი საზნაობა.

ეს მოედანი იყო ტრადიკული პანორამა ციებ-ცხელებისა, რომელიც მუსრს ავლენდა არამც თუ ადამიანებს, არამედ პირუტყვსაც და, წარმოადგენდა, ხეებსა და მცენარეებსაც!...

ცარიზმის დროის კოლხეთის დაბლობი ავადმყოფობის, ხალხის ამოუოიკის ფაქტორი იყო.

ამ თვალწითილი მოედნის გაზომ ნახევარს მშრომელი გლეხობა ყოველწლიურად სიმწრის ოფლით ამოუხადებდა, მაგრამ ორი სამი წელიწადი ისე არ გავა, რომ ონავარი რიონი არ აღიღდეს და სხვა მის შენაკადებთან ერთად ყოლაფერი არ წაოეკოს....

აქაური წყალდიდობა ხშირად საბედისწერო ხდება მთელი რაიონებისათვის!

იღუპება ნათესები, იხრება საქონელი, ადამიანები.

წალევილ დაბლობებში ჩნდება მოსახლეობის ციებ-ცხილებით მომწამლავი მრავალი ჭაობები.

ამ რაიონებში მალარია ხალხური უბედურებაა!

არავითარი საშუალება და ღონისძიებანი არ აქვს მის წინააღმდეგ და მოსახლეობას ამოწყვეტა გადაძენებით უმუქრება.

წინედ ერთად ერთი გამოსავალი იყო მალარიით მოწამლულ ადგილიდან აყრა და გადასახლება მთელი მოსახლეობისა, მაგრამ საო?

საქართველოში ხომ ყოილგან მიწის სივიწროია!

იმერეთი, ქართლი, კახეთი, რაჭა-არც ერთ მათგანს არ ყოფნის სათესი თარიობი.

ამგვარად კოლხეთის გლეხობა იძულებული იყო ამ მალარიით მოწამლულ რაიონებში დარჩენილიყო და, ყოველი მხრიდან ონავარი მდინარე-ით გარტყმოილი, ებრძოლა ამ საბედისწერო ჩიხში თავისი ფიზიკური არსებობისათვის.

გადამენების გზაზე იდგა, მაგრამ ძინც იბრძოდა სიცოცხლისათვის.

დაბალ კოლხეთის მცხოვრებთ მალარიის დამახასიათებელი, სპეციფიური დაღი აზის.

მალარიის ბაცილებს გამოუწოვია მისგან სიცოცხლის მთელი არაქათი.

აქ სოფლის მეურნეობა მამაპატური წესით სწარმოებდა. სიმინდი აქ, ერთად-ერთი მცენარე, იყო, რომელიც მოჰყავდა კოლხეთის დაბლობების გლეხს.

მებაღეობა მეტად სუსტად იყო განვითარებული; არც მესაქონლეობას ჭონდს აქამდე პერსპექტივები.

გულშემზარავია მიწის უბედურებელი კოლხეთის სინამდვილე!

— ცუდათ გამაყენებულნი ჩნდებიან!

— უმარტივესი სოფლის მეურნეობა!

— მუდმივი სტიქიური უბედურებანი!

— დამყაყუილი ჭაობები!

— გაძვივარებული მუშარის გამღელი ციებ-ცხილეა!

— მიწების საძინელი სივიწროვე და ყოყულივე აძის დამატეად შეფის ჰოისტაც - სტრახეიკების თაოედი მშრომელი გლეხობისა ააყოკებლად, მათოაყებით, თოფ-ზარბანებით, გზეჟუციებით.

ესლა სულ სივადრო დაუდგა ოდესღაც „ცესლოვანი კოლხეთს“.

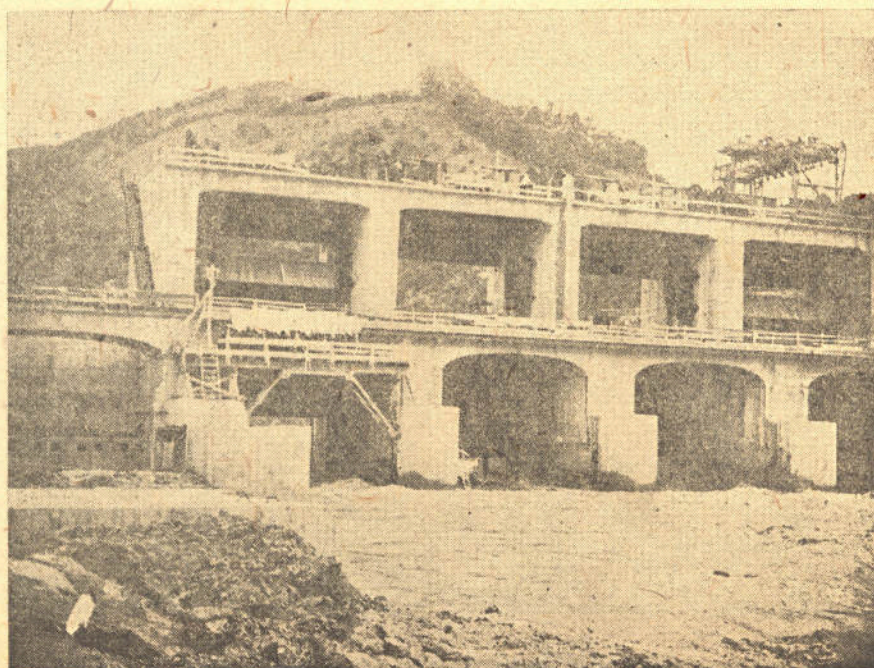
ისტორიის ახალი ეპოეის შემქნელი პროლეტარიატი, თავის მოკავშირე მშრომელ გლეხობასთან ერთად, ისანავს ბუმსეოახული გეგმის ააზნოციელებას.

მას უადა აყვავებულ „ოქროს ვერძის“ კუთხეთ აქციოს აქამდე ჭაობებში ჩაფლული კოლხეთი.

სოფლის მეურნეობის ეკონომიკისათვის „კოლხეთის პრობლემა“ ჭქმის უდიდესი მესაძლებლობას.

ის ერთიად „მესცვლის სოფ. მეურნეობის გაყვითაოეისა გზეის“, ის მოაკცემს ჩვენი მრეწველობისათვის, საჭიოო ტეხაიკური კულტურების უაღდეს გაყვითაოებას.

„კოლხეთის პრობლემის“ განხორციელების შესაძლებლობა გაზდა მა-

რიონისი. ჯეგირის საერთოდ ხელი.

ჩვენებლად დასავლეთ საქართველოს უდიდეს ახალ ინდუსტრიულურ წამოწყებებსა.

— „დიდი რიონის პრობლემა“!

აბა წარმოიდგინეთ:

— ნავთსადგური რიონში!

პროვინციული ცხოვრების ტიპური გამომხატველი დაბა რიონი უნდა გადაიქცეს ნავთსადგურად, უამრავ ახალ გიგანტების, მრეწველობის ახალი დარგების დიდ ცენტრად და ოდისლაც ნაციონალისტების თავბრუს დაშვებით რიონის „ტკბილი ღილინი“ უნდა შეიცვალოს თბომავლების გუგუნით, მანქანების გრიალით, დამკვერთელ მშრომელთა აღტაცებული ყიყინით!

ამ პრობლემის გადართვა მტკიცე ნი დადგა ჩაუყრის ჩვენში მძლავრ მძიმე ინდუსტრიას.

თეთრი და შავი ნახშირის უდიდესი ენერგეტიული ბაზა, დაკავშირებული სანეიდლეულო რესურს. გამოყენებასთან, მოგვცემს გარდაქმნილ ეკონომიკის გასაოცარ სურათებს:

— მძლავრი ელექტრო-მეტალურგია; ელექტრო-ფოლადი, მაღალი ხარისხიანი თუჯი; თერო-მარგანეცი! ალიუმინი, მოლიბდენი, ფერადი ლითონები!

— მძლავრი საფეიქრო კომბინატი, აბრიშომიოლობის და სხვა მრავალი ქსოვილობისა!

— სასუქი—ნიადაგის განოყიერები სათვის!.

— მინის ქარხნები, საღებავის კომბინატი, მანქანათმშენებლობა!

„დიდი რიონის პრობლემა“ წარმოადგენს დასავლეთ საქართველოს და მოსაზოგო რაიონების ბუნებრივ შესაძლებლობათა გეგმიან, კომპლექსურ გამოყენებას და გამოიწვივს ეკონომიურ მაჩვენებელთა მძლავრ დაგეგმვას კოლხეთის მიმართულებით!

კოლხეთის ალორძინების ყოიდიისი ფაქტორი არის კიდევ ერთი ბუმბუ-

რაზული გეგმა, რომლის მსგავსი ჯერ მსოფლიოს არ უნახავს.

— გეგმა ინჟინერ კოპაძისა!

ამიერ-კავკასიის ოთხი მძლავრი მდინარის რიონის, მტკვრის, ცხენის წყლის და ენგურის ნაკადების შეერთება მარტო უდიდეს ენერგეტიულ პრობლემას როდი შეიცავს.

ეს მთავ. გიდროცენტრალი ამავე დროს შექმნის ამ წყობის ისეთ რეჟიმს, რომელიც ადამიანის ნაოფლარს კი არ გაანადგურებს, როგორც აქამდე ხდებოდა, პირიქით, ის სამსახურს გაუწევს სოთოის მოშას, ის მიეშვიობა მას არა მარტო განათებით, არამედ, საჭირო დროს, ნიადაგის მორწყვით, მისი განოყიერებით, ტრანსპორტის გაადვილებით...

ინჟ. კოპაძის პროექტის განხორციელება შესაძლებელ აადვილებს „კოლხეთის პრობლემის“ გადაჭრას.

ტიტანმა ლომი დაჭრა მდინარეს ციხით ადამიარა მთები და ბარი ელექტრო-ძალის კოცონს აანთებს ელსადგურები დიდხეიმომტკვარის.. დამკვერთელ რაზმების შრომა იღვავებს

ქვაში, რკინაში და ოფლის ღვრაში. გახადვარებს გიდრო-პლანები წყალს აწყურის ხელოვნურ ზღვაში.

ეს უდიდესი ისტორიული საქმეები ეხლანდელი კოლხეთის თვალუწვდენელ ქაობიან დაბლობებს მსოფლიოში უმდიდრეს ტექნიკურ კულტურა თა ბაზათ გადააქცევს.

შენებლის მძლავრი ხელი სამუდა ნოთ გარდაქმნის მთელ მხარეს და გა ნახლებულ კოლხეთში სოფრობიკული კულტურების მდიდარი თავიგული გაიფურჩქნება:

— ჩაი!

— პალმები!..

— გირანი!..

გადახალისებული კოლხეთი ნედლეულის ახალ მდიდარ ბაზას მოუშნადებს საფეიქრო მრეწველობას და

ჩვენი საექსპორტო კონტინენტის უხვი წყარო შეიქმნება.

ის ნიადაგს მოამზადებს მესაქონლეობის, მებალეობისა და მეტრისტეობის სწრაფი განვითარებისათვის.

კოლხეთის დაბლობის ამოშრობის სამუშაოებს საქართველოს „ქალხი“ დამშენი“ აწარმოებს.

მის გეგმაში შედის ეს უდიდესი და უმნიშვნელოვანესი საქმე.

ამ პრობლემის პირველი ხუთწლედის სამუშაოებისათვის გადადებულია ასი მილიონი მანეთი.

რიონის მარჯვენა ნაპირის ნალექებში და ქაობებში ჩვენი ხუთწლედის გმირებს, საბჭოთა ტექნიკოსების ხელმძღვანელობით გაჰყავთ ვეგეტეტულა არხები, რომლებშიც სამუდამოთ დაიწრეტება ჩვენი სუბტროპიკული რაიონების გლეხობის გამანადგურებელი ქაობები. რიონი სამუდამოთ ჩარეცხავს შავი ზღვის უფსკრულში მოგონებას მაღარიანზე, მოსახლეობის გაქირვებაზე და მის კულტურულ ჩამორჩენილობაზე...

დამთავრდება ეს საქმიები და მოგონება—ლა დარჩება ქალადიდის, ქობულეთის, ფოთის პიცუნდის და სხვა ქაობებზე.

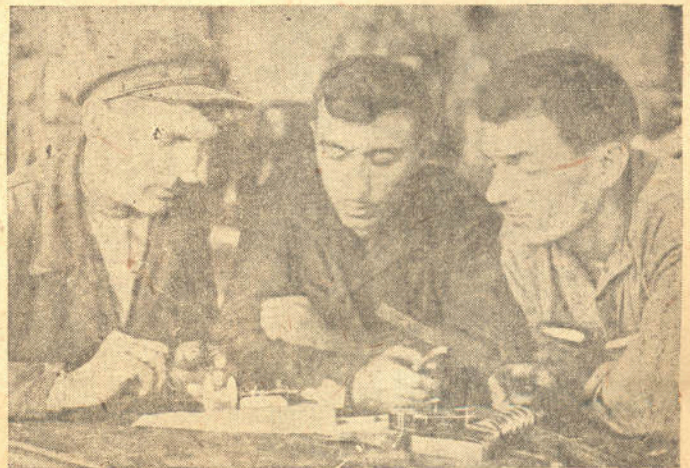
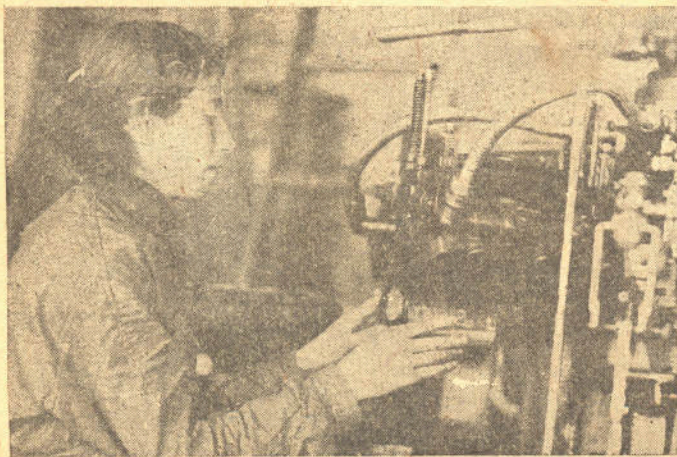
დაგვრჩენია რალაც 5-6 წელი და რეკონსტრუქციაქმნილი საბჭოთა კოლხეთი რეალური სანამდვილე იქნება.

კოლხეთი წელში გაიმართება ალორძინდება „ცეცხლივით მწველი“ და სამუდამოთ დასაფლავდება ცხოვრება ძვარე, ცხოვრება ძვლი?

ამის თავდება ჩვენი მშრომელი მასების სოცშეჯიბრი და დამკვერელობა, ინჟინერ-ტექნიკოსთა ენტუზიზმი.

ამის თავდება მთელი საბჭოთა კავშირის დახმარება, თანხებით, მასალებით, მანქანებით...

ა. ზირცხალაიშვილი.

გორის საკონს მავო მარხანაში

თუნუქის ქილების ცეხის დამკვერელი მუშა-ქალი ამხ. კუპრაძე. სამეურნეო ანგარიშზე გადასვლის შემდეგ 18 პროცენტით გააღიდა შრომის ნაყოფიერება. სააჯერ იყო დაჯილდოებული.

მუშა - გამოგონებლები: აღნიაშვილი, ზარიძე და სალომატინი მათ მიერ გამოგონებულ მთელელის ნოდელთან. მთელელი აწარმოებს თითოეული მანქანის და დაზგის მიერ გამოგონებული პროდუქციის ალორძინებს.

რეა წელიწადი შესრულდა ვაჟი სარაჯიშვილის გარდაცვალებიდან. მაგრამ განა რეა წელს შეუძლია წაშლოს ჩვენს მეხსიერებაში ხსოვნა იმ ადამიანის, რომელმაც საფუძველი ჩაუყარა ქართულ ეოკალურ ხელოვნებას და ღრმა კვალი გააგლო ჩვენს კულტურულ ცხოვრებაში?

რა იყო ვ. სარაჯიშვილი ქართული ხელოვნებისათვის?

ის ჩვენი ნაციონალური ოპერის პირველი მერცხალი იყო. ვ. სარაჯიშვილი იყო პირველი მომღერალი, რომელმაც თავის ზურგიტ ზიდა ქართული საოპერო რეპერტუარის შექმნის მთელი სიმძიმე. „აბესალომ და ეთერი“-ს პოპულიზაცია (და განა მარტო „აბესალომის“) უმთავრესად ვ. სარაჯიშვილის იშვიათ მხატვრულ ნიჭთან არის დაკავშირებული. ვ. სარაჯიშვილი აბესალომის სახის შექმნაზე მუშაობს ჯერ კიდევ იმ დროს, როდესაც ქართული საოპერო ხელოვნება მხოლოდ პერსპექტივაში იყო. თბილისის ყოფ. სათავადაზნაურო თეატრის კედლებს ახსოვს მგზნებარე ახოვანი ვაჟაკი, რომელმაც პირველად აამღერა ეთერზე შეყვარებული აბესალომი.

მაგრამ ვ. სარაჯიშვილის ნიჭმა ფრთა გაშალა მხოლოდ საბჭოთა

ხელისუფლების დანაყრების შემდეგ. ყოველი ახალი ქართული საოპერო ნაწარმოები და რომანსი სარაჯიშვილის ხმით იკადვდა გზას მაყურებლის გულში. მაგრამ სარაჯიშვილი იშვიათი შემსრულებელი იყო არა მარტო ქართული ოპერის, არამედ ევროპულ რეპერტუარის ოპერების მთავარ პარტიებისაც. განა შეიძლება დაიწყება მისი დონხოვსი, რადამესის, ნადირის, რაულის და სხვა უკვდავი სახეების?

თავისი განსაკუთრებული მხატვრული ნიჭით და მეტად ნაყოფიერი მუშაობით ვ. სარაჯიშვილს უდიდესი სიყვარული ჰქონდა დამსახურებული ხალხში. ამიტომ

„მისი სახელი კვლავ იელვარებს და ზღაპრავით დარჩება ხალხში“

ვ. სარაჯიშვილის მოღვაწეობა იმდენად ნაყოფიერი და მრავალფეროვანი იყო, იმდენად დიდია მისი დამსახურება ქართული საბჭოთა ხელოვნების წინაშე, რომ ბუნებრივად ისმება საკითხი კულტურის წარსულ პერიოდის ამ გადასულ მნიშვნელოვან მოღვაწის ხსოვნის რაინე მატერიალური სახით უკვდავ ყოფის შესახებ.

ვ. სარაჯიშვილი დასაფლავებულია იმ დაწესებულების გვერდით, სადაც მინ გაატარა მთელი თავისი

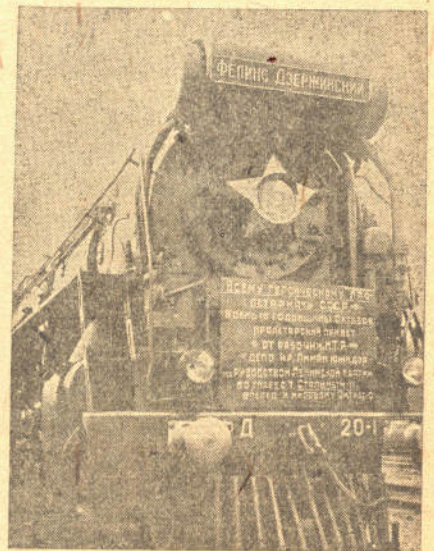
საუცეთესო დღეები. იმ დროს, როდესაც შექმნა მთელი თავისი ახალგაზრდული ენერგია. ეს არის სახელმწიფო ოპერის თეატრი. ეს გარემოება უკიდურესად დასაწყისებს აკისრებს ჩვენი საოპერო ხელოვნების ამ ცენტრს. ოპერა უნდა გამოიღოს სარაჯიშვილის საფლავზე ღირსეული ძეგლის აღმართვის ინიციატივად. ვინ უნდა იყოს პირველი ქართველი მომღერლის ხსოვნის შემნაველი, თუ არა სახელმწიფო ოპერა? ოპერასთან ერთად ეს საქმე ეკისრებათ სახელოვნო დარგის ხელმძღვანელ ორგანიზაციებს—ხელოვნების მთავარმმართველობას, ხელოვნების მუშაკთა კავშირს და სხვ. მათი შეერთებული ძალებით უნდა მოხერხდეს ვ. სარაჯიშვილის ხსოვნის ძეგლი ჩამოყალიბება.

ამისათვის თავის დროზე გამოყოფილი იყო კომისია, დაიწყო თანხების შეგროვება და განათლების კომისარიატში ძეგლის პროექტებიც კი იყო წარდგენილი, მაგრამ შემდეგ ეს საქმე მიუყრდა. ჩვენ ვფიქრობთ, ხელოვნების მთავარ მმართველობამ უნდა გაანახლოს ვ. სარაჯიშვილის ხსოვნის უკვდავყოფისაკენ მიმართული მუშაობა. ვ. სარაჯიშვილი ღირსია იმის, რომ მის საფლავზე იდგეს ძეგლი, რომელიც მოაგონებს ახალ თაობას ვ. სარაჯიშვილის მიღწევებს და აღუძრავს სურვილს ამ მიღწევათა ნაშთების გზების შესწავლით კიდევ უფრო მნიშვნელოვან შედეგებს მიაღწიოს.

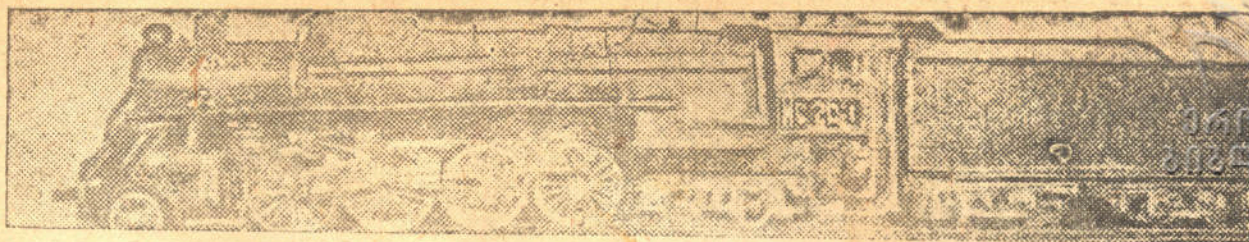
კ.ო.

ვ. სარაჯიშვილი რადამესის როლში. (ოპ. „აიდა“)

ახალი საბჭოთა ორთქლმავალი „ფელიქს ძერჟინსკი“

საქართველოს
საბჭოთაო
საზოგადოებრივი
საბჭოთაო

შემაჯავრესი საზოგადოება ორთქლმავალი 1-4-2 სერია „მ. ც.“

სოციალური შინაგანობის გიგანტური ზრდა ჩვენს ტრანსპორტს უდიდეს ამოცანებს უწაჩავს, არაჩვეულებრივად ვითარდება ტერიტორიების ოპერაციები, ამასთან ერთად სწრაფი ტემპით იზრდება მგზავრების გადაყვანა, დღეიანდელ პირობებში ჩვენი ტრანსპორტი ამ გაძლიერებულ მოთხოვნილებებს დიდს სიძნელეთს აქაყადილეს. მისი ტექნიკური მდგომარეობა არ არის საკმარისი იმისათვის, რომ უზრუნველყოს გაძლიერებული ტვირთშიდგა და მგზავრთა გათავისება. დღეს ჩვენი ტრანსპორტი მხოლოდ მეთრეობის „ვიწრო ადგილს“ წარმოადგენს.

გამოსავალი ტრანსპორტის ტექნიკური რეკონსტრუქციაშია, ტრანსპორტზე შექმნილი მძიმე მდგომარეობა ამ საკითხს მთელი თავისი სიღრმე-სიგანით და სიმწვაით აყინებს, რადგან შეუძლებელია ისეთი მდგომარეობის მოთმინა, რომ ტრანსპორტის განვითარებას ტემპით ჩამორჩიბოდის საერთო სახალხო მიორნობის განვითარების ტემპებს ტრანსპორტი წინ უნდა უსწრებდეს სახალხო მეურნეობას. რათა მან უზრუნველყოს უკანასკნლის გაძლიერებული მოთხოვნილებათა შესრულება—ასეთია დღეს ჩვენი საბრძოლო ამოცანა.

ამ მიმართულებით კიდევ არის გადადგმული სათანადო პრაქტიკული ნაბიჯები და სწარმოებს მუშაობა ტრანსპორტის ტექნიკური რეკონსტრუქციისათვის. ელექტროფიკაცია, მძლავრი მოძრავი შემადგენლობის შექმნა და დატვირთვა — გაძლიერების საქმის მექანიზაცია—აი ის მთავარი ობიექტები, რომელთა საფუძველზე ბორცვილდება ჩვენში ეს დიდი საქმე.

კერძოდ სამგზავრო გადაზიდვების სწრაფი ზრდა მთელი საბჭოთა კავშირის რკინის გზების ქსელზე ტრანსპორტის წინაშე აყინებს რეკონსტრუქციის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ამოცანას—უფრო მძლავრი სახალხო ორთქლმავლების შექმნას.

ამ მხრივაც გადაიდგა ჩვენში ნაბიჯი. ახალი, მძლავრი ორთქლმავლის აგება წლიად ხვდათ კოლომნის ქარხნის საცვალისტებს და მოუშვეს, რომელთაც უკვე დაამთავრეს პირველი, საბჭოთა უძლიერესი სახალხო ორთქლმავლის 1-4-2 აგება. მისი აგება ჩვენი უდიდეს მიღწევას წარმოადგენს ორთქლმავლების მშენებლობის საქმეში. ორთქლმავალი 1-4-2 უდიდესი სახალხო ორთქლმავალია მთელს ევროპაში.

1-4-2-ს აგებით კოლომნელბმა საჩემი განახორციელეს ლოზუნგი — „დავეწიოთ და გაუსწროთ ტექნიკური-კონომიურად მოწინავე კაპიტალისტურ ქვეყნებს“.

საერთოდ ჩვენ უკანასკნელ წლებში მნიშვნელოვან წარმატებებს მიაღწიეთ მანქანათმშენებლობის დარგში. აგებულია სამჭოთა თბომავლები, ორი სახის სწრაფლმოძრავი თბომავლის დიზელები, სოფლად ახალი კონსტრუქციის, სერიული წესით შენდება ორთქლმავალი „სუ“, რომელიც წარმოადგენს გემზანის და ინვლისის რკინის გზების

ბის სპეციალურად შესწავლის ობიექტს, რეგორც საუკეთესო ორთქლმავალი არსებულია შორის.

ორთქლმავალი 1-4-2 თავის საწარმოო ტიხნიკ. თვისებებით დამდენადმე სჯობნის „სუ“-ს სერიის ორთქლმავლებს. იგი მთავან განსხვავდება არა მარტო თავის სიდიდით და წონით (213 ტონა), არამედ ცალკე კონსტრუქციებითაც. ორთქლმავლის ქებას აქვს დიდი საცეცხლო ცხრილი, რადიალური ლუმელი დაფერფელის კამეჩით, ამერიკული ტიპის წვრილმილოვანი გადაშტრებელი და „ტიტ“-ის სისტემის მოძრავი გამზრგენი კავშირები. გარდა ამისა ორთქლმავალზე დადგმულია სპეციალური აპარატი, რომელიც ავტომატურად სწმინდავს ქვეარტლის მუშაობის დროს, დადგმულია ინექტორი, რომელიც ამოსასროს ორთქლით მოშობს, რაც აღიბებს ორთქლმავლის ეკონომიურობას, დაბოლოს ორთქლმავალი მოწყობილია მექანიკური ცეცხლფარეშით—„სტოკერი“-თ. 1-4-2-ს ლუმელში საათში იწეის 2,5-3 ტონამდე ნახშირი, „სუ“-ს ლუმელი კი საათში წეავს 1-1,5 ტონას.

ორთქლმავლის ბეერი ნაწილები, რეგორც მგავლითად წამყვანი ბარბაცები, ცლინდრები და სხვა დამზადებულია სპეციალური ხარისხის ფოლადიდან, რომელსაც საორთქლმავლო მშენებლობაში წინედ არ იყენებდნ. განსაკუთრებული ყურადღების ღირსია ფოლადიდან დამზადებული ცლინდრები, რითაც, მიღწეულია ლითონის ეკონომია და სიმაგრე თუჯთან შედარებით.

ახალ გიგანტზე რამდენადმე სრული წარმოდგენის შესაქმნელად მოვიყვანთ ზოგერთ ციფრებს: ორთქლმავლის ჩარჩო გაკეთებულია ძელური ტიპის, რომლის სიმახო უდრის 125 მილიმეტრს (სუ“-ს ჩარჩო უფრცლოვანია—30-32 მილიმეტრის სიმახო). წამყვან ბარბაცას სიგრძე უდრის — 3,800 მილიმეტრს, ცლინდრის დიამეტრი 670 მილიმეტრს (პოლონურ ორთქლმავლის 2-4-1-ს ცლინდრის დიამეტრი უდრის 630 მმ, „სუ“-სი—575 მმ) დგუმის სელა—770 მმ, ბორბლების დიამეტრი—1,850 მმ, საცეცხლო ცხრილის არე—7,04.

„1-4-2-ს“ საზღვრითი სისწრაფე უდრის 100 კილომეტრს საათში, 18-20 სახალხო გავონებისაგან შედგენილ მატარებლით. ეს სისწრაფე ერთ-ნახევარჯერ აღემატება ჩვენი საუკეთესო „სუ“-ს სისტემის ორთქლმავლების სისწრაფეს. მექანიკური ცეცხლფარეშის არსებობა ორთქლმავალზე საშუალებას იძლევა ვიყოლიოთ მასზე მხოლოდ ორი კაცისაგან შემდგარი ბრიგადა.

ასეთია საერთოდ არასრული ცნობები რომლებითაც ხასიათდება გიგანტი—ორთქლმავალი 1-4-2. დასასრულ ხაზი უნდა გავსვას იმ გარემოებას, რომ ორთქლმავალი აგებულია მთლიანად საბჭოთა

ზაიალებთაგან და საბჭოთა ინჟინერების და კონსტრუქტორების მიერ დამუშავებული ნახაზებით, გაერთიანებულ სახ. პოლიტსამმართველოს სატრანსპორტო განყოფილების პროექტის თანახმად.

შეკრების შემდეგ ორთქლმავალი 5 ნომბრის ღამით გავშვებული იყო საცდელ ნგზავრობაში, რომლის პროცესში გამოირკვა ზოგიერთი წვრილმანი დეფექტები. ესლა ყველა ეს დეფექტები აღმოფხვრილია და ორთქლმავალი გადაცემულია ექსპლუატაციაში. მით მოძრავ სახალხო მატარებლების გადაზიდვის უნარიანობა გაზრდილია 55 პროცენტით.

ამგვარად, კოლომნელბმა ოქტომბრის რეგულიაციის 15 წლის თავზე მიაღწიეს უდიდეს გამარჯვებას. ქარხნის მთელი კოლექტივი აღფრთოვანებულია ამ წარმატებით და ბელადებისადმი წარდგენილ პატივს ისინი კირულობენ ვალდებულია კიდევ უფრო მეტის ენერგიით და ბოლშევიკური სიმტკიცით იბრძოლონ ახალ გამარჯვებებისათვის, მეოთხე კვარტალის გეგმის მთლიანად შესრულებისათვის აშხ. სტალინის ექვსი ისტორიული მითითების ცხოვრებაში გატარებით.

ქარხნის მუშა-დამკვერთებზ ერთსულთვანი მოთხოვნით და დადგენილებით ახალ საბჭოთა გიგანტ—ორთქლმავალს ეწოდა ჩვენი ბელადის აშხ. სტალინის სახელი და მიეკუთვნა სახელწოდება სერია 1-4-2 „ის“, რაც გამოხატავს ბელადის სახელსა და გვარს—იხებ სტალინი.

ა. პ.

უზამიკი ვიზაჟულაჟილი მალეიკი

შემოდგომის გრილი, სააშო დილა თენდებოდა.

ავითლებული ქალები ოქროსფრად ბრწყინავდა.

ჰქროდა საიდნავე ნიაგი და ქალა-მინდვრები ზღვასავით ღელავდა.

ირველიც ურიაშული, ჯანსაღი ყველა-ფერი,—ხალისი აქვს ყველაფერს.

დგება შემოდგომა, ეს ძვირფასი დრო წლის ყველა დროებს შორის.

ირველიც საყვარელი ყველაფერი, მაძლარია და უხვი ბუნება.

ოუ ყოჩაღად ხარ და მოიწვევ მოსავლს, დაიწვავ თავს—თუ არა და უარგისი.—

ზარმაცო ხარ. „რამდენსაც“ შეინახე, იმ-დანს ნახავ—ამბობს ქართული ანდაზა.

დღეს კოლმეურნეობა გადის მოსავლის ასაღებად.

ისინი უცდიან მზეს... მზემ სხივი უნდა დაჰყარას ცვირიან სი-მინდს.

კოლმეურნეობის თავმჯდომარე დაიკლ-ბებს იძლევა: ყველა სამუშაოდ გაიმზადა, მოანგარიშებ დაამთავრა თანრიგების შეი-სება და ბრიგადირებმა ხალისით მოაწე-რეს ხელი; მის საფუძველზე გამოიწვიეს ერთმანეთი შეჯიბრებაში.

ბრიგადის წევრებმა ჩაიბარეს მანქანა-იარაღები და ცოცხალი გამწვევი ძალა.

მზე ამოვიდა...

სხივები წითელი ღიმილით გადაეჰარა აყვითლებულ ქალებს და მათთან ერთად ბრიგადები შეისიენ მწიფე სიმინდს.

ასტყდა ხმაური...

სიმინდის ტიკრი იცოლობდა.

წელს კოლმეურნეობამ მოსავლიანობის ხარისხი გაზარდა: კარგათ დახნული და მოკლილი ფართობი ამის თავედები იყო: სიმინდი სახიმუშო დადგა.

მჭრელები ხალისით სჭრიან, უხნელდ-ბათ ნამეგლებს ღეროს მოჭრა;—თითქოს მუხა იყოს ისი გაუღდას ფესვები,—ამ-ბობს მიხა და თან იღიმება.

კმაყოფილია.

მადლიერია მიხა კოლექტივის ცხოვრე-ბის.

წინათ? ბევრი ახსოვს მას გაჭირვება, სიმშლი, ამის მეთოდს ვერ იწყებდა, ვერ ამუშავებდა ყანებს: ცუდ მოსავლას იძ-ლიოდა სიმინდი.

იხლ?

მუნასავით გაუდგამს ფესვი ამ დალო-ცვილს და მაინც ვერ იხარებს ტაროებს,

—ისეც ღიმილით ამბობს მიხა.

ბრიგადები გამალბებით მუშაობენ, არის შიშიბრება...

არავის სურს ჩამორჩეს,—შეანელოს ტე-პები.

განა ვერ მოისურვებს ამას, როდესაც ირველიც სიცოცხლეა—შრომის ზეინი!

ქალებზე ამაართა სიმინდის ხედეები: გა-თავდა მოჭრა, ნაწილი ჩალას კონავს,—

სიმინდის ეზიდებიან გასარჩევ პუნქტში პირველი ბრიგადა უკვე დაწინაურდა: მი-ხამ ამართა პირველი ზვინი ნამთილ მუ-ხაზე და წვეროდან სიცილით გამოაჯავრა მეორე ბრიგადა.

ყვავივით დასჩხავლა...

შეიქნა საერთო მხიარულება.

მიხა ტაშით ჩამოაცილეს ზვინიდან. შე-ორე ბრიგადამ გიდეც უფრო გაზარდა ტემპები.

—ამხანაგებო! არ უნდა დარჩეს არც ერთი ტარი აუღებელი. გაოფრთხილდით სოციალისტურ ჭრნებას:—აჩივებს ნახე-ლოა გადაკაპიწებული კოლმეურნეობის თავმჯდომარე კოლმეურნეობს და მარჯ-ვეთ აწვიდის ჩალის კონიბს საზვინაზე.

სალამოს კოლმეურნეობამ დაამთავრა მუშაობა.

ისეთივე ხალისით შეეგებენ მეორე დი-ლას.

კიდეც ერთი შეიტევა და...

კოლმეურნეობამ გეგმიანი მუშაობით, შრომის სწორი ორგანიზაციით და ქალთა და ბავშვთა შრომის გამოყენებით წარმა-ტებით და გადაწვიდა ადრე დაამთავრა ქო-საელის ალბის კამანია.

აიკრიფა ქირანახული.

განხორციელებული იქნა მოსავლის ალე-ბის საბრძოლო ამოცანები.

ქალა გაიწმინდა.

ცალკე მიუღწე გლეხებმა დაგვიანებით შესძლის მოსავლის აღება.

დარჩა მხოლოდ ზოსიმეს ყანა.

ის აიათა.

ღარიბი გლეხია.

კულაკების ქორიბმა დაამინეს:

არ შეივდა შარშან კოლმეურნეობაში.

ჩამორჩა ამხანაგებს.

ეხლა მისი ყანა ნადგურდება.

ჯოჯი ჰამს წოის სარჩოს, დამხმარე არაიენ ყავს. თვითონ ძლივს გადაიტანს მძიმე ავადმყოფობა და ეხლა მხოლოდ სიარული შეიძლება—დაასურა ტიფმა,

მსობუჰმა მოშაობაზე შეიძლება გართუ-ლება გამოიწვიოს.

გულს უსადება ზოსიმეს.

კოლმეურნეობის კრებამ დაადგინა —

დაცხმაროს ზოსიმის მოსავლის აღებაში, დადგინდება სოციალურში იქნა მოყვანი-ლი: საათხაზევარში აიღეს მისი ყანა.

ზოსიმე ხელმეორეთ იბადება:

—რამდინი ყოფილა ღარიბი კაცის დახმარება, არ მიგონა თუ კოლექტივი ასე-თი იყო... გამდლობით... გამდლობით... რა ენა გამოსთქვამს იმდენ მადლობას, რამ-დენის ღირსებაც ხართ.

სიხარულით არ იცის რა ქნას.

—ნუ გეშინია შენ ვერავინ დაგჩაგრავს, იცოდ რომ კოლექტივი ღარიბების და-მხმარება:—უხსნის თავმჯდომარე ზოსიმეს.

ზოსიმე გრძნობით სასვსა,

გადაავლო თვალი წარსულს.

რა ტყუილს მეტყუებოდა და თორემ კუ-ლაკი თელდა და ალტაცებით შესძახა „ახალ გლეხებს“:

—მიმღეთ მეც კოლექტივი!

—მოდი ამალამ გამაძლავო!

ურნეობის კრიბაზე,—დაუბარა წასვლისას კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ.

ზოსიმე მიიღეს კოლმეურნეობაში, უყვირს...

ალტაცებმა იწვევს მასში ყველაფერი: გულს და გულ უდგება ახალ საქმეს. ყუ-რაილობით ათვალღირებს კოლმეურნეებს, აინტერესებს ყველაფერი.

ეს რა არის ეკითხება ზოსიმე მიხას და უჩვენებს დამკვირვებობის ნიშანს. რომე-ლიც მიხას მკერდზე ამაჟად დაიმკვრები.

—დამკვირვებობის ნიშანი, უხსნის მიხა.

—მომიჩი მე ერთი.

—მთაწერე ხილი დამკვირვებობის ხელ-შეკრულებას და მიიღებ.

ზოსიმე მოაწერა ხელი დამკვირვებობის ხელშეკრულებას და აღუთქვენ ახალ ამბა-ნაგებს, რომ პირნათლად შეასრულებს ნა-კისრ ვალდებულებებს.

ა. ხიჭუჩიანი.

გაგზის ველეგე

რუხი ღრუბლები ცას მოსდებია, გახა მოკლივით

და შემოვბოროდებით...

თითქო ფერმკალი მონაგოლებია რომ შესცივან ბამბას გუნდები.

ბეგრით აკივრებთ მინდვრებისიგრძე სხვას ეგრ შევხდებით

თუ მიხვალთ ამ გზით...

როგორ? შორიოლ სამხრეთში ისე—

მეცა შეუდოი ტროპიკის მსაგისი.

და ზნელ დამეში ისრის ზოზონი...

გესლიან კიდეც შხამი მოჭირის.

თვით კის-კიდეში ილი მისული წიას ტროპიკში გადაშოლტილი.

იყო მინდვრები...

და სიგრიე სდუმდა.

იყო საშხრეთის სიაროხელ შდორე...

დღეს აზიოი სიმშვილით მუდამ აქლიბი.

ზანტათ მიარხეს ტორიბს.

ამოდის ღამით ფერმკალი მთვარე...

ძაღვების ყეფვა ჩამოაქვს ნიავს...

შორს ქარავანი მიიბა შარებს—

და ირველიც მხოლოდ მინდვრები ჰყრია...

და ირველიც მხოლოდ მინდვრები ჰყრია...

და ირველიც მხოლოდ მინდვრები ჰყრია...

და ირველიც მხოლოდ მინდვრები ჰყრია...

და ირველიც მხოლოდ მინდვრები ჰყრია...

და ირველიც მხოლოდ მინდვრები ჰყრია...

და ირველიც მხოლოდ მინდვრები ჰყრია...

და ირველიც მხოლოდ მინდვრები ჰყრია...

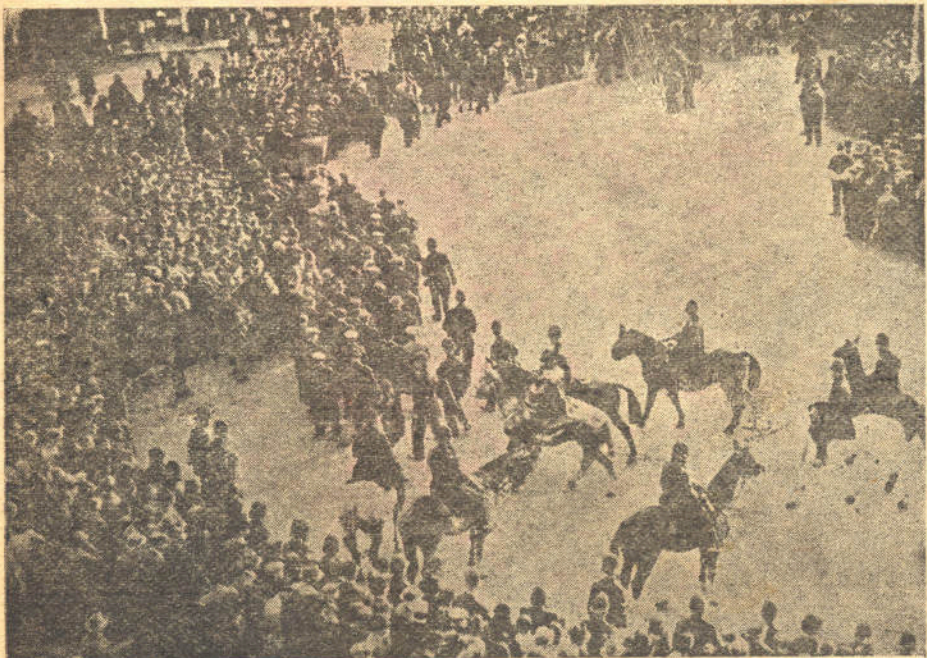
თბილისი, აგრო-სარემონტო ქარხნის მშენებლობა.

— ვის კმაყოფაზეა შიტლერი? (მონტა-
ჟი ფრ. გაზეთიდან „ვიუ“) ზევიდან ქვევით
და მარცხნიდან მარჯვნივ: პრინც ავ-
გუსტ ფილპელმ გოგენცოლერნის, ფილ-
პელმ მე-2-ის, ბორზიგის, ტისსენის, კრეი-
გერის, ფორდის, მუტალინის, შაბტის,
დეტერდინგის.

— ინგლისის 40 მილიონიან მოსახლეო-
ბიდან სამი მილიონი უმუშევარია. უმუშე-
ვართა ეს არმია დიდ საფრთხეს წარმოად-
გენს ბურჟუაზიისათვის. უმუშევართა რი-
გებში გახრწნის და არცე-დარცის შესატა-
ნად ბურჟუაზიამ მოაწყო „უმუშევართა
ლეგიონი“, რომლის წევრები ატარებენ
ბერეტს და მწვანე ხალათს.
სურათზე: ლეგიონის დროშა „გამხმარი
ხელი“.

● დაბა გეტრესპორტის (გერმანია) მოსა-
ხლეობა მთლიანად მეთევზეებისაგან შეს-
დგება. ეკონომიურმა კრიზისმა მათ ყო-
ველგვარი შემოსავალი წაართვა, რომ სა-
ზამთროთ სათბობი მასალა იშოვნოს, მო-
სახლეობა იძულებულია მთელი ღამეების
განმავლობაში დაჰყოს მუხლამდე აყროლე-
ბულ წყალში, რომლითაც ირწყვება დაბის
გარშემო მდებარე ველები და რომელსაც
საკანალიზაციო ქსელიდან მოჰყვება კოქ-
სისა და ნახშირის ნატეხები.

— მოუხედავთ ბურჟუაზიის ხრიკებ ხა ინგლისის უმუშევრები იბრძვიან რევო-
ლუციონური კლასობრივი დროშები ქვეშ. უმუშევართა უკანასკნელი მშვიდრი
ლაშქრობა ლონდონზე წარმოადგენდა ახლ ეტაპს ინგლისის მუშათა კლასის დარა-
ზმვის გზაზე კაპიტალისტების წინააღმდეგ სურათზე—ლონდონის მუშათა მასა ხედე-
ბა ლაშქრობის მონაწილეებს გაიდ-პარკში მთელი გაიდ-პარკი ალყა-შემორტყმული
იყო ცხენოსანი და ქვეითი პოლიციის მერ.

● პროლეტარიატი კაპიტალიზმის და იმ-
პერიალიზმის წინააღმდეგ ქმნის ერთიან
კლასობრივ ფრონტს.

ყდაზე (1 და 4 გვ.):

ოქტომბრის 15 წლის თავის ზეიმი
მოსკოვში

3860 153

